

Akčný plán rozvoja okresu Kežmarok

Obsah

I. Analýza nepriaznivého hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho stavu okresu Kežmarok	3
II. Zhodnotenie rozvojového potenciálu okresu Kežmarok	9
III. Východiská Akčného plánu rozvoja okresu Kežmarok	11
IV. Návrhy opatrení a úloh na zabezpečenie realizácie a plnenia akčného plánu rozvoja okresu Kežmarok, časový harmonogram, spôsoby a zdroje financovania	12
A. Systémové opatrenia Akčného plánu na úrovni okresu Kežmarok	17
B. Prioritná oblasť „Podpora regionálnej ekonomiky a inovácií“	20
C. Prioritná oblasť „Podpora rozvoja ľudského kapitálu“	27
D. Prioritná oblasť „Zvyšovanie atraktivity územia a zlepšenie kvality a dostupnosti služieb“	33
E. Podporné systémové opatrenia na realizáciu Akčného plánu na úrovni PSK	37
F. Podporné systémové opatrenia na realizáciu Akčného plánu na úrovni štátu	37
G. Zdroje financovania	40
V. Program monitorovania a hodnotenie dosiahnutého pokroku	41
VI. Integrácia existujúcich programov	42

I. Analýza nepriaznivého hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho stavu okresu Kežmarok

Okres Kežmarok je jedným z okresov, ktoré dlhodobo trpia vysokou mierou nezamestnanosti. Jeho priemerná miera nezamestnanosti počas posledných dvanástich štvrtrokov (4Q2012 – 3Q2015) dosiahla 27 %, po Rimavskej Sobote a Revúcej bola tretia najvyššia na Slovensku. Bol to viac ako dvojnásobok priemeru miery nezamestnanosti v SR za rovnaké obdobie.

Okres Kežmarok bol 15. decembra 2015 podľa zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 336/2015 Z. z.“) zaradený Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „ÚPSVaR“) do zoznamu najmenej rozvinutých okresov (ďalej len „NRO“). Následne bol pre okres v súlade so zákonom č. 336/2015 Z. z. vypracovaný Akčný plán rozvoja okresu Kežmarok (ďalej len „Akčný plán“) tímom expertov Ministerstva financií SR v spolupráci so sociálno-ekonomickými partnermi z územia, najmä zástupcami miest a obcí okresu Kežmarok, Prešovského samosprávneho kraja a Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok.

Okres Kežmarok je pohraničným okresom hraničiacim s Poľskom a okresmi Poprad, Stará Ľubovňa, Sabinov a Levoča. **Špecifické historické väzby** zaraďujú okres Kežmarok do kultúrneho regiónu Spiša s centrom v Spišskej Novej Vsi.

Ku koncu roka 2013 bolo v **okrese 41 obcí**, z toho 3 mestá, a počet obyvateľov dosiahol takmer 72 000. Okres Kežmarok s 35 % mestskej populácie má skôr vidiecky charakter. Hustota osídlenia v kežmarskom okrese 114 obyvateľov na km² je vyššia, ako slovenský aj krajský priemer.

Kežmarku **dominujú dve národnosti**, slovenská tvorí 80 % obyvateľstva a rómska 11 %. Líši sa od priemeru prešovského kraja, kde okrem týchto dvoch národností vystupuje aj rusínska národnosť. Výrazne sa líši od slovenského priemeru, kde je podobný podiel slovenskej národnosti, ale výrazne vyšší podiel maďarskej národnosti a nižší podiel rómskej národnosti.

Tabuľka č. 1 Národnostné zloženie obyvateľstva v roku 2013

	Okres Kežmarok	Prešovský samosprávny kraj	SR
Slovenská národnosť, v %	80	83	81
Maďarská národnosť, v %	0	0	8
Rómska národnosť, v %	11	5	2
Rusínska národnosť, v %	0	3	1
Ostatné národnosti, v %	9	9	8

Zdroj: ŠÚ SR (2015). Štatistická ročenka regiónov Slovenska 2014. Bratislava

Tabuľka č. 2 Národnostné zloženie podľa Atlasu rómskych komunít na SR

	Okres Kežmarok	Prešovský samosprávny kraj	SR
Mapovanie – počet Rómov	18 557	114 207	402 810
Mapovanie – % Rómov	26	14	7

Zdroj: Atlas rómskych komunít na Slovensku 2013. Vyd. UNDP Europe and the CIS Bratislava Regional Centre.

Údaje ŠÚ SR o podiele rómskej národnosti sú oproti mapovaniu rómskych komunít silne podhodnotené. Podľa Atlasu rómskych komunít bolo na Slovensku v roku 2013 402 810 osôb s predpokladanou rómskou etnicitou, z toho 114 207 osôb v Prešovskom kraji a 18 557 osôb v kežmarskom okrese. V okrese Kežmarok by teda podľa Atlasu rómskych komunít žilo nie 11 %, ale takmer 26 % rómskeho obyvateľstva. Vďaka odlišnému demografickému vývoju bude podiel rómskej populácie v okrese narastať, čo sa kvôli jej nízkej miere zamestnanosti môže prejaviť ďalším zaostávaním okresu.

Dlhodobá vysoká nezamestnanosť v okrese Kežmarok bola spôsobená **špecifickými okresnými faktormi a dopadmi minulej centrálnej hospodárskej politiky a sociálnej politiky, inštitucionálnych nastavení a vývoja na globálnych a lokálnych trhoch.** Medzi špecifické okresné faktory patrí hlavne **nedostatočne rozvinutá infraštruktúra regiónu, nízka kvalifikácia pracovnej sily, odchod mladej kvalifikovanej sily z okresu a nevyhovujúca štruktúra regionálneho školstva.** V okrese **nie sú primerané podmienky na vytváranie pracovných miest menšími podnikmi a podnikmi, ktoré by sa mali podieľať na rozvoji pôdohospodárstva v nadväznosti na cestovný ruch.** Navyše, kvôli **nedostatočnej koordinácii a nedostatočnému plánovaniu a podpore regionálneho rozvoja, okres Kežmarok nevyužíva v plnej miere svoj hospodársky, prírodný a kultúrny potenciál, ako ani potenciál územnej spolupráce v regióne.**

V roku 2013 bolo **z celkovej populácie 71 947 osôb v produktívnom veku 48 558 osôb,** z toho 32 327 osôb bolo ekonomicky aktívnych. 9 227 osôb pracovalo a 9 816 osôb sa uchádzalo o zamestnanie. Z 8 989 disponibilných nezamestnaných až 6 696 bolo bez práce dlhšie ako 12 mesiacov. Pretlaku ponuky pracovnej sily, ale aj jej nízkej kvalifikácii zodpovedá nízka priemerná hrubá mesačná mzda 648 eur na úrovni 73 % slovenského priemeru. Vzhľadom na odvetvové štatistiky výrazne nízkych miezd v okrese napríklad v stavebníctve (475 eur) však je možné predpokladať významný podiel šedej ekonomiky a v skutočnosti vyššie príjmy. Okres Kežmarok je tak do istej miery možné pokladať za dodávateľa lacnej pracovnej sily na území celého Slovenska, a to aj v rámci šedej ekonomiky.

Tabuľka č. 3 Štruktúra populácie a mzdy v roku 2013 (%)

	Okres Kežmarok	Prešovský samosprávny kraj	SR
priemerný vek (roky)	33	37	40
obyvateľstvo v predproduktívnom veku, v %	24	19	15
obyvateľstvo v produktívnom veku, v %	68	71	72
obyvateľstvo v poproduktívnom veku, v %	8	11	12
hrubá mesačná mzda, v eurách	648	721	891
...v stavebníctve	475	656	815

Zdroj: ŠÚ SR (2015). Štatistická ročenka regiónov Slovenska 2014. Bratislava

Nezamestnaná pracovná sila v okrese Kežmarok má výnimočne nízke vzdelanie: takmer 60% uchádzačov o zamestnanie má len ukončené alebo neukončené základné vzdelanie.

Tabuľka č. 4 Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa vzdelania v decembri 2015 (v %)

	Okres Kežmarok	Prešovský samosprávny kraj	SR
neukončené základné, v %	17,7	10,2	5,1
základné, v %	41,6	27,3	24,2
stredné odborné, v %	36,1	51,9	56,6
vyššie a vysokoškolské, v %	3,2	8,1	10,4

Zdroj: UPSVaR

Takmer dve tretiny nezamestnaných v okrese Kežmarok sú dlhodobo nezamestnaní. Ešte väčší rozdiel medzi okresom Kežmarok a slovenským aj prešovským priemerom je v nezamestnanosti dlhšej, ako tri roky, ktorou trpí takmer polovica jeho nezamestnaných.

Tabuľka č. 5 Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa doby trvania nezamestnanosti v decembri 2015 (v %)

Obdobie	Okres Kežmarok	Prešovský samosprávny kraj	SR
do 12 mesiacov, v %	35	43	48
12 mesiacov až 36 mesiacov, v %	21	23	23
nad 37 mesiacov a viac, v %	44	34	29

Zdroj: UPSVaR

Dôležitým zamestnávateľom v okrese je priemysel, v ktorom pracuje až 33 % pracujúcich, veľkoobchod a maloobchod s 20 % pracujúcich (zamestnanosť v oboch sektoroch vysoko prevyšuje slovenský aj prešovský priemer), vzdelávanie a verejná správa. V poľnohospodárstve pracovalo mierne viac pracujúcich, ako je slovenský a prešovský

priemer, ale v stavebníctve pracovalo len 3 % pracujúcich, čo môže odrážať nedostatočné pracovné príležitosti v okrese a jeho bezprostrednom okolí, nízku kvalifikáciu pracovnej sily, alebo vysoký podiel šedej ekonomiky.

Tabuľka č. 6 Odvetvová charakteristika zamestnanosti v % (percentuálny podiel zamestnancov vo vybraných odvetviach na celkovom počte zamestnancov vo vybraných regiónoch, rok 2013)

	Okres Kežmarok	Prešovský samosprávny kraj	SR
poľnohospodárstvo	5	4	3
priemysel	33	27	28
stavebníctvo	3	5	4
veľkoobchod a maloobchod	20	13	14
vzdelávanie	13	13	9
verejná správa	7	11	9

Zdroj: ŠÚ SR (2015). Štatistická ročenka regiónov Slovenska 2014. Bratislava

Školstvo v kežmarskom okrese zápasí s nedostatkom kapacít materských a základných škôl, a s pomerne vysokým podielom detí umiestnených v špeciálnych školách. Základné školy často nemajú štandardné vybavenie – učebne, kabinety, odborné učebne a laboratória, telocvične, jedálne a neponúkajú žiakom ani možnosť teplej stravy. Špeciálne základné školy sú finančne náročné, pričom na celom území Slovenska existujú vážne obavy práve o finančne motivovanom umiestňovaní detí do špeciálnych škôl a nevhodnej diagnostike. Stredné školy svojim zameraním nedostatočne reagujú na potreby miestneho trhu práce a prejavovaného dopytu miestnych podnikov.

Prehľad počtu škôl a žiakov podľa jednotlivých typov škôl je uvedený v nasledujúcej tabuľke. Zriaďovatelia majú nahlásené havarijné stavy predbežne vyčíslené na 1,6 miliónov eur.

Tabuľka č. 7 Materské a základné školy v okrese Kežmarok v školskom roku 2015/2016

	Počet MŠ	Počet detí	Počet ZŠ	Počet žiakov	Počet ŠZŠ	Počet žiakov	Počet SŠ*	Počet žiakov
Štátne	34	2 104	29	7 994	4	461	6	1 824
Neštátne	2	171	1	248	3	459
Spolu	36	2 275	30	8 242	4	461	9	2 283

* Okrem jednej ŠZŠ s počtom žiakov 24

Zdroj: MŠVVaŠ SR

Kým počet detí a nároky na školskú infraštruktúru budú podľa demografických prognóz na Slovensku výrazne klesať vo vekovej kategórii 0 – 2 roky medzi rokmi 2015 a 2025 o 16 %, v okrese Kežmarok bude za rovnaké obdobie pokles len mierny, o 3 %. Zároveň je možné

predpokladať nerovnomerný vývoj v rámci okresu, takže klesajúce agregátne číslo zakrýva nárast a potreby nových kapacít v niektorých obciach.

Pokiaľ ide o **sociálnu sieť**, až 14 % obyvateľov kežmarského okresu je závislých na sociálnych dávkach, čo je takmer trojnásobne viac oproti slovenskému priemeru. Väčšina zo žiteľov týchto domácností je registrovaná na úrade práce ako uchádzači o zamestnanie. Do okresu tak bolo na sociálnych dávkach v minulom roku vyplatených 6,4 milióna eur, čo je 53 eur na závislú osobu a mesiac. Tieto financie je možné vďaka nárastu zamestnanosti v budúcnosti využiť na podporu ekonomického rastu a rekvalifikácie a mentoringu.

Tabuľka č. 8 Počet poberateľov a výška sociálnych dávok v roku 2015

	Okres Kežmarok	Prešovský samosprávny kraj	SR
Počet poberateľov pomoci v hmotnej núdzi so spoločne posudzovanými osobami	10 093	69 438	245 529
Podiel z počtu obyvateľov, v %	13,9	8,4	4,9
Pomoc v hmotnej núdzi a príspevky k dávke, v mil. eur	6,4	46,2	201,1
z toho pre uchádzačov o zamestnanie, v mil. eur	6,2	42,5	166,1
Prídavok na dieťa, v mil. eur	5,8	53,6	310,3
Rodičovský príspevok, v mil. eur	6,7	56,4	347,2
Peňažné príspevky na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia, v mil. eur	1,2	23,7	132,4
Peňažné príspevky na opatrovanie, v mil. eur	1,0	16,4	94,5

Zdroj: UPSVaR

Poľnohospodárstvo v okrese Kežmarok v súčasnosti nedostatočne využíva svoj potenciál na tvorbu pracovných miest. Rovnako ako na celom Slovensku aj v okrese Kežmarok dlhodobo klesal podiel poľnohospodárstva na celkovej produkcii, zamestnanosti a investíciách, a tým sa znížil vplyv odvetvia na rozvoj vidieka. Celková produkcia na hektár poľnohospodárskej pôdy ako aj zamestnanosť na hektár je v okrese Kežmarok aj na Slovensku nižšia ako v susednom Poľsku alebo v Českej republike.

Nízka zamestnanosť v poľnohospodárstve odzrkadľuje v prvom rade zlú aplikáciu spoločnej poľnohospodárskej politiky pri produkcii produktov náročných na prácu (ovocinárstvo, zeleninárstvo, živočíšna výroba) v minulosti, čo sa prejavuje aj nízkou mierou sebestačnosti v týchto komoditách. Negatívny vplyv na zamestnanosť v poľnohospodárstve má aj podporná politika na úrovni EÚ, nevhodná štruktúra fariem, zle fungujúci trh s pôdou a nízka diverzifikácia produkcie poľnohospodárskych podnikov.

Poľnohospodárstvo má zo všetkých odvetví národného hospodárstva najlepšie predpoklady zamestnávať na vidieku ľudí, ktorí by si len s ťažkosťami (alebo vôbec) nachádzali pracovné uplatnenie na pracovnom trhu mimo tohto odvetvia. Dôvodom je ich špecifický ľudský kapitál, ktorý má nízke využitie mimo poľnohospodárstva a náklady na rekvalifikáciu týchto zamestnancov sú vysoké. Zamestnať prepustených ľudí z poľnohospodárskych podnikov sa ukázalo veľmi ťažké, až nemožné kvôli zlej situácii na trhu práce na vidieku. Rast poľnohospodárskej produkcie v okrese Kežmarok by mohol slúžiť aj ako medzi-trh práce pre lokálnu nízko kvalifikovanú pracovnú silu (zvlášť z marginalizovaných rómskych komunit). Lepšie zásobovanie kvalitnými lokálnymi potravinami podporí cestovný ruch v regióne. Poľnohospodárstvo v okrese Kežmarok má predpoklady produkovať pozitívne externality, ktoré nie sú ohodnocované trhovými cenami, ale výrazne sa podieľajú na zlepšení kvality života a sú základom pre rozvoj cestovného ruchu. Zachovanie kultúry a tradícií na vidieku a krajínotvorba sú príkladmi pozitívnych externalít tvorených poľnohospodárstvom relevantných pre okres Kežmarok.

V okrese Kežmarok existujú vhodné podmienky na rozvoj hlavne živočíšnej výroby, agroturistiky ako aj vybraných druhov rastlinnej výroby, ktorý by viedol k rastu zamestnanosti. V živočíšnej výrobe sú možnosti rozvoja chovu hovädzieho dobytku, oviec, ale aj hydiny. V rastlinnej výrobe je potenciál rozvoja produkcie obilnín a krmovín. S klimatickými zmenami sa v okrese Kežmarok budú zlepšovať podmienky na rozvoj rastlinnej výroby, čo spolu s technologickým pokrokom povedie k rastu úrod. Okres Kežmarok má dobré predpoklady na pestovanie zemiakov. Historický význam pestovania zemiakov v podtatranskej oblasti zdôrazňuje existencia VŠÚZ – Výskumný a šľachtiteľský ústav zemiakarský, a.s., v obci Veľká Lomnica. Prírodné prostredie okresu vytvára podmienky na rozvoj agroturizmu s nezanedbateľným potenciálom tvorby pracovných miest. Okres má komparatívne výhody aj v rozvoji lesníctva a poľovníctva z pohľadu produkčného aj rekreačného využitia. Príležitosťou je aj zhodnotenie potenciálu územia bývalého vojenského obvodu Javorina.

Okres Kežmarok má značný **potenciál energetických úspor** (najmä v budovách) a nevyužívaných obnoviteľných zdrojov energie. Využitie tohto potenciálu predstavuje veľkú výzvu z pohľadu stabilizácie lokálnej ekonomiky, zníženia závislosti od dovozu energie a fosílnych palív, tvorby pracovných príležitostí a minimalizácie úniku kapitálu mimo región.

II. Zhodnotenie rozvojového potenciálu okresu Kežmarok

Základnými predpokladmi na rozvoj okresu je tvorba pracovných miest reflektujúca špecifiká disponibilnej pracovnej sily a zároveň zlepšenie štruktúry a kvalifikácie uchádzačov o zamestnanie (UoZ) lepšie odrážajúcej požiadavky trhu práce a špecifické limity sociálnych skupín nezamestnaných:

- nezamestnaní sú prevažne nízko kvalifikovanou pracovnou silou dlhodobo bez zamestnania, školstvo nedostatočne reaguje na miestne potreby trhu práce,
- podľa kvalifikovaného odhadu ÚPSVR Kežmarok v spolupráci s mestami a obcami, zhruba polovicu nezamestnaných a vyše tri štvrtiny dlhodobo nezamestnaných tvoria Rómovia, vrátane komunít s viacgeneračnou chudobou,
- vysoký nárast počtu obyvateľov v kombinácii s chudobou a dlhodobou nezamestnanosťou predstavuje vysoký tlak na rozvoj infraštruktúry, zvlášť bývania,
- vysoká miera osobnej zadlženosti vedie nezamestnaných k uplatneniu sa v šedej ekonomike namiesto uplatnenia sa na formálnom trhu práce, prejavuje sa tak aj nedostatočné potieranie nelegálnej práce,
- nedostatočne sa využíva potenciál sociálnej ekonomiky, medzi trhu práce a verejné obstarávanie ako nástroj podpory lokálnej ekonomiky.

V oblasti regionálnej ekonomiky je výzvou využitie potenciálu rozvoja existujúcich ekonomických subjektov, skvalitnenie podmienok na podnikanie s dôrazom na malé a stredné podniky (MSP) udržateľne zhodnocujúce lokálne zdroje naprieč sektormi od pôdohospodárstva, cez prvotné spracovanie surovín, najmä dreva, priemyselnú výrobu, služby až po kreatívny priemysel. Dosiahnuť zvýšenie kvalifikačnej úrovne zamestnanosti vytvorením podmienok pre potenciálne schopných mladých ľudí pre ich zamestnanie v podnikoch okolitých okresov.

Ďalšie výzvy sa týkajú lokálnych geografických a kultúrnych podmienok, ako aj globálnych dejov:

- ***Klimatické zmeny a energetický potenciál***

Potreba adaptačných a mitigačných opatrení v reakcii na klimatické zmeny vrátane využitia potenciálu úspor energie a obnoviteľných zdrojov okresu, zvlášť v kontexte podpory regionálnej sociálnej ekonomiky, tvorby pracovných príležitostí a v sociálnom kontexte, znižujúc životné náklady a únik kapitálu, prispievajúc tým k vyššej kvalite života.

- ***Prírodný potenciál***

Predovšetkým je potrebné zachovať, využívať a rozvíjať kvalitné životné prostredie a špecifické klimatické podmienky, prírodné zdroje, ako sú lesy a drevná hmota, povrchové a podzemné vody, termálne vody, ornú pôdu, lúky a pasienky, morfológické podmienky terénu, bohatstvo rýb, poľovnej zveri, včelstiev a iné. V súčasnosti poľnohospodárstvo, lesníctvo, odvetvie spracovania dreva a poľovníctvo tieto vzácne prírodné zdroje nevyužívajú v dostatočnej miere. V okrese existujú predpoklady na rozvoj živočíšnej výroby, hlavne na chov oviec, hovädzieho dobytku

a chov hydiny, ktorá by dokázala zamestnať existujúce pracovné sily, ktoré v iných odvetviach národného hospodárstva vzhľadom na svoju nízku kvalifikáciu nenachádzajú uplatnenie. Prírodný potenciál zvlášť predurčujú okres Kežmarok na rozvoj agroturizmu a chov včiel. K špecifickým hodnotám okresu patrí aj tradícia zemiakarskej výroby a odrodový genofond, ktorý je jedinečný v strednej Európe. S klimatickými zmenami sa v okrese Kežmarok postupne menia podmienky na rozvoj rastlinnej výroby. Lesné aj nelesné pozemky majú potenciál na tvorbu obnoviteľných zdrojov a pri rešpektovaní environmentálnych limitov môžu zohrávať významnejšiu úlohu v hospodárskom rozvoji, zamestnanosti a prosperite okresu, najmä jeho vidieckych oblastí. Lesy v okrese Kežmarok sú aj zdrojom produktov a poskytujú ekosystémové služby, ktoré človek využíva už oddávna a ktoré majú značný sociálno-ekonomický a verejnoprospešný význam (lesné plody, huby, liečivé byliny, zverina a pod.). Tieto zdroje sú však v súčasnosti nedostatočne využívané. Existujú aj predpoklady na rozvoj poľovníctva v regióne, ktoré má potenciál dosiahnuť značný produkčný a rekreačný význam.

- ***Kultúrny potenciál***

Základom vyprofilovania mesta Kežmarok, ako špecifického regionálneho pólu rastu, ktorý je komplementárny k mestu Poprad, je zachovanie, rozvoj a udržateľné využitie kultúrneho potenciálu okresu. Tento potenciál tvorí unikátny pamiatkový fond, tradície umeleckej a remeselnej výroby, tradície spracovania ľanu, vlny, ovčiarstva, ale aj kultúrne inštitúcie a rôzne odvetvia kreatívneho priemyslu.

- ***Infraštruktúra***

Dôležitou výzvou je rozvoj a efektívne využitie regionálnej sociálnej, technickej a dopravnej infraštruktúry, ako aj infraštruktúry cestovného ruchu. Ide o zabezpečenie kľúčových investícií potrebných pre zlepšenie dostupnosti regiónu, a tým zvýšenie atraktívnosti pre investorov a na cestovný ruch. Ide tiež o dobudovanie environmentálnej infraštruktúry umožňujúcej udržateľný rozvoj ekonomických aktivít v regióne, o zlepšenie dostupnosti sociálnej infraštruktúry vrátane zdravotnej starostlivosti a dobudovanie špecifických zariadení sociálnej infraštruktúry reflektujúcich nielen starnutie obyvateľstva, ale aj potreby mladých rodín s deťmi.

- ***Cestovný ruch***

Podmienkou rozvoja cestovného ruchu je aj kvalitná technická infraštruktúra v rámci hotelierstva, ubytovacích služieb, komplexných služieb cestovného ruchu, s dôrazom na poznávací, zážitkový a kultúrny cestovný ruch, výstavníctvo, agroturistiku a podobne.

- ***Geografická poloha a územná spolupráca***

Pre okres Kežmarok je ďalšou výzvou jeho geografická poloha a územná spolupráca. Okres hraničí s najatraktívnejším regiónom cestovného ruchu v rámci Slovenska a Poľska, s priemyselne silným okresom a dopravným uzlom Poprad (vrátane dostupnosti letiska), avšak leží v periférnej polohe. Táto poloha podmieňuje obrovský potenciál odbytu špecifických produktov vo väzbe na cestovný ruch (niekoľko miliónov návštevníkov v okruhu cca 50 km), možnosti kooperácie založenej na doplnkovosti (napr. kultúrny, prírodný, zážitkový a poznávací cestovný ruch) a na delbe práce v rámci regionálnych a cezhraničných stratégií rozvoja. Periférna poloha

okresu je však zároveň závažnou prekážkou efektívneho využívania jeho disponibilných zdrojov a potenciálu.

Rovnako sa prejavuje aj potreba užšej medzirezortnej a územnej koordinácie, plánovania a riadenia zo strany štátu, VÚC a miestnych samospráv. Je potrebné odstrániť prekážky pre lokálne iniciatívy a zlepšiť motiváciu a inštitucionálny rámec na spoločný postup obcí a okresov.

III. Východiská Akčného plánu rozvoja okresu Kežmarok

Akčný plán vychádza zo zhodnotenia potenciálov a výziev rozvoja okresu, zo zhodnotenia konkurenčných výhod a nevýhod a z analýzy očakávaného vývoja rámcových podmienok jeho rozvoja. Rešpektovanie princípov stratégie je predpokladom na dosiahnutie cieľov Akčného plánu, ako aj na efektívne vynakladanie verejných prostriedkov na jeho realizáciu.

Stratégiu Akčného plánu charakterizujú nasledujúce princípy:

1. efektívne využívanie lokálnych výrobných zdrojov a zvlášť pracovnej sily,
2. inteligentná výrobná špecializácia okresu v súlade s regionálnymi komparatívnymi výhodami, vyprofilovanie mesta Kežmarok ako regionálneho pólu rastu a podpora cyklov produkcie – distribúcie – spotreby v regióne,
3. zvyšovanie tvorby pridanej hodnoty v okrese,
4. synergia rôznych zdrojov intervencií vrátane efektívneho a koordinovaného využitia kombinácie súkromných a verejných finančných zdrojov, ako aj využitie inovatívnych riešení založených na koordinácii opatrení integrujúcich ekonomickú, sociálnu a environmentálnu kvalitu rozvoja a zahraničné skúsenosti,
5. efektívnejšie poskytovanie verejných služieb vrátane investovania do vlastných kapacít a infraštruktúry,
6. podpora pilotných rozvojových projektov a ich následná replikácia v iných odvetviach, lokalitách okresu a priľahlých okresoch.

Cieľom Akčného plánu je znížiť nezamestnanosť v okrese Kežmarok podporou vytvorenia 2000 pracovných miest do roku 2020. Rada pre rozvoj najmenej rozvinutého okresu Kežmarok, ktorý je odborným poradným orgánom ministra dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (ďalej len „minister DVRR SR“) a ktorú tvoria zástupcovia ministerstva DVRR SR, financií, hospodárstva, práce, sociálnych vecí a rodiny, mesta Kežmarok a Spišská Belá, regionálnej rozvojovej agentúry a občianskeho združenia z najmenej rozvinutého okresu, dňa 20. januára 2016 pripomienkovala tento Akčný plán a po zapracovaní pripomienok z medzirezortného konania dňa 3. februára 2016 odporučila ministrovi DVRR SR jeho predloženie vláde Slovenskej republiky na schválenie.

IV. Návrhy opatrení a úloh na zabezpečenie realizácie a plnenia akčného plánu rozvoja okresu Kežmarok, časový harmonogram, spôsoby a zdroje financovania

Prioritné oblasti rozvoja Akčného plánu sú definované tak, aby sa garantovala obsahová a časová koordinovanosť jednotlivých projektov, aktivít a systémových opatrení Akčného plánu s využitím podpory jednotlivých operačných programov v programovom období 2014 – 2020 s komplementárnymi intervenciami zo štátneho rozpočtu a iných zdrojov. Realizácia Akčného plánu bude podporená aj ďalšími podpornými systémovými opatreniami vlády SR.

V prípade, že opatrenie Akčného plánu bude financované z verejných zdrojov a bude smerovať subjektom vykonávajúcim hospodársku činnosť, bude posudzované a realizované podľa osobitných predpisov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci.

Akčný plán **určuje nasmerovanie opatrení a aktivít** do jednej prierezovej priority - zamestnanosť, ktorú Akčný plán sleduje naprieč všetkými prioritnými programami. A aktivity sú rozdelené do:

- A.** systémových opatrení na úrovni okresu,
- B. až D.** troch prioritných oblastí rozvoja obsahujúcich pilotné aktivity – projekty zamerané na kľúčové oblasti rozvoja,
- E.** systémových opatrení na úrovni PSK,
- F.** systémových opatrení na úrovni štátu.

Podpora **rozvoja trhu práce** je v okrese Kežmarok zameraná na:

- disponibilnú pracovnú silu predovšetkým s nízkym stupňom vzdelania a nedostatočnými pracovnými návykmi,
- pracovnú silu, ktorá si potrebuje zvýšiť kvalifikáciu, alebo formalizovať neformálne dosiahnutú kvalifikáciu,
- pracovnú silu, ktorá nemá motiváciu umiestniť sa na formálnom trhu práce pre osobné zadĺženie a s tým spojené exekúcie alebo pre vysoké okamžité príjmy na neformálnom trhu práce a vysoký osobný diskontný faktor,
- budúcu pracovnú silu, ktorá nie je motivovaná investovať svoje úsilie do vzdelávania sa na základnom alebo strednom stupni vzdelávania.

Akčný plán obsahuje systémové opatrenia a aktivity na úrovni okresu, VÚC a štátu. Systémové opatrenia sú zamerané na koordináciu a spoluprácu, majú za cieľ vytvoriť vhodné inštitucionálne prostredie na tvorbu pracovných miest. Kľúčové aktivity vedú priamo k vytvoreniu pracovných miest, alebo odstraňujú prekážky rozvoja zamestnanosti v okrese a sú pilotnými aktivitami, ktoré budú následne replikované v iných odvetviach a lokalitách okresu.

Ide o nasledovné **prioritné oblasti rozvoja**:

- B. Podpora regionálnej a lokálnej ekonomiky a inovácií** so zameraním na udržateľný rozvoj založený na efektívnom využití lokálnych zdrojov, hlavne pracovnej sily, s cieľom maximalizovať pridanú hodnotu v rámci okresu a vyprofilovanie regionálneho pólu rastu.
- C. Podpora rozvoja ľudského kapitálu**, jeho zladenie s potrebami regionálneho trhu práce a podpora stabilizácie mladých kvalifikovaných ľudí v rámci okresu. Osobitný dôraz kladie na vytvorenie a zabezpečenie fungovania regionálnej siete praktického vzdelávania s dôrazom na rozvoj technických a iných zručností požadovaných regionálnym trhom práce, na prepojenie vzdelávacích, výchovných a voľnočasových aktivít vrátane získavania základných hygienických a pracovných návykov v rámci integrovaného modelu inkluzívnej výchovy a na rozvoj služieb zamestnanosti.
- D. Zvyšovanie atraktivity územia a zlepšenie kvality a dostupnosti služieb** pre život, podnikanie a cestovný ruch. Tento prioritný program integruje opatrenia smerujúce na zlepšenie kvality a dostupnosti služieb, dobudovanie potrebnej infraštruktúry pre obyvateľov, verejný a podnikateľský sektor a pre cestovný ruch s cieľom zvýšiť atraktivitu okresu Kežmarok na bývanie, rekreáciu a voľno časové a ekonomické aktivity. Je koncentrovaný na integrované projekty Dostupné bývanie, Dostupnosť verejných služieb, Dopravná a technická infraštruktúra.

Nasledujúca tabuľka uvádza stručný prehľad systémových opatrení a kľúčových aktivít Akčného plánu:

Systémové opatrenia a kľúčové aktivity Akčného plánu	Kľúčoví partneri (gestor)
A. Systémové opatrenia na úrovni okresu Kežmarok	Cca 50 vytvorených pracovných miest
1. Kežmarská rozvojová platforma 1.1 Kežmarská rozvojová rada Vytvorenie Kežmarskej rozvojovej rady okresným mestom a kľúčovými partnermi (obce, podniky, školy) ako platformy hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Kežmarská rozvojová rada plní funkciu koordinátora Kežmarskej rozvojovej platformy vrátane klastrových iniciatív v okrese. 1.2 Podpora klastrových iniciatív v kľúčových hospodárskych sektoroch v okrese (v spolupráci s RIS a MAS) 1.3 Podpora miestnych akčných skupín 1.4 Program podpory podnikania Spiš-Up pre začínajúcich podnikateľov 1.5 Vytvorenie regionálneho partnerstva vzdelávania	Kežmarská rozvojová rada PSK, podniky, MH SR, MPSVR SR, MŠVVŠ SR, MPRV SR, MDVRR SR MŽP SR

<p>a podnikov prostredníctvom ponuky študijných odborov, učebných odborov a inovatívnych študijných programov reflektujúcich potreby trhu práce.</p> <p>1.6 Vytvorenie centra projektovej podpory a prípravy projektov</p> <p>Výkonný orgán pre implementáciu Akčného plánu a ďalších rozvojových aktivít.</p> <p>1.7 Vytvorenie centra udržateľnej energetiky</p> <p>Vytvorenie kapacity na rozvoj udržateľnej energetiky.</p> <p>Vypracovanie a implementácia nízko uhlíkovej stratégie okresu.</p>	
Pilotné aktivity – projektové opatrenia	
B. Prioritná oblasť „Podpora regionálnej ekonomiky a inovácií“	Cca 1500 vytvorených pracovných miest
<p>2. Podpora projektov v pôdohospodárstve a nadväzujúcich odvetviach</p> <ul style="list-style-type: none"> Podpora minimálne 5 podnikateľských projektov v pôdohospodárstve a potravinárskom priemysle. Podpora prípravy podnikateľských subjektov zameraných na obnovu lesov a udržateľné obhospodarovanie lesov, zhodnotenie drevnej hmoty a iných produktov prvovýroby a odpadu. Podpora inovácií, nových technológií a realizácie produkcie na trhu. 	<p>MPRV SR MŽP SR, MPSVR SR MŠVVŠ SR</p>
<p>3. Podpora vzniku novozaložených a rozšírenia existujúcich podnikateľských subjektov v priemysle, energetike a službách</p> <ul style="list-style-type: none"> Podpora vzniku minimálne 5 podnikateľských projektov v priemysle a službách. Podpora minimálne 3 projektov udržateľnej energetiky. Podpora inovácií, nových technológií a realizácie produkcie na trhu. Podpora špecifického programu rekvalifikácie a cieleného odborného vzdelávania pre potreby podnikov v príľahlých okresoch. 	<p>MH SR SARIO, SEIA, MPSVR SR, MŽP SR</p>
4. Podpora vstupu nových investorov do priemyselného parku Kežmarok	<p>Mesto Kežmarok MH SR, MŽP SR, MPSVR SR</p>
<p>5. Podpora subjektov sociálnej ekonomiky</p> <ul style="list-style-type: none"> Minimálne 4 pilotné projekty subjektov sociálnej ekonomiky zameraných na verejno-prospešné práce. 	<p>MPSVR SR SIH, MV SR, MH SR</p>
<p>6. Podpora regionálnych produktov</p> <ul style="list-style-type: none"> Projekt zameraný na podporu zvýšenia pridanej hodnoty 	<p>MH SR, MPRV SR</p>

koncových produktov a ich regionálnych produktov a ich umiestnenie na trhu.	
C. Prioritná oblasť „Podpora rozvoja ľudského kapitálu“	Cca 100 vytvorených pracovných miest
7. Realizácia Národného projektu Cesta na trh práce v okrese Kežmarok <ul style="list-style-type: none"> Zlepšenie postavenia UoZ na trhu práce, zvýšenie zamestnateľnosti a zamestnanosti UoZ a znevýhodnených UoZ. 	MPSVR SR
8. Integrované centrá inkluzívnej výchovy a vzdelávania <ul style="list-style-type: none"> Podpora celodenných aktivít pre deti a mládež s dôrazom na získanie základných zručností a návykov, manuálnych a technických zručností, a to minimálne 8 zariadení v kategórii materské školy a v kategórii základné školy. 	MŠVVŠ SR MPSVR SR, MV SR, MDVRR SR, MPRV SR
9. Regionálne centrum vzdelávania <p>9.1 Vytvorenie stredoškolského areálu (tzv. Kampus) Kežmarok v objektoch bývalých kasární so zameraním na zavedenie profesijného vzdelávania s väzbou na prax.</p> <p>9.2 Vytvorenie 2 nových centier odborného vzdelávania a prípravy pri stredných odborných školách so zameraním na rozvoj duálneho vzdelávania v profesiách požadovaných trhom práce pre žiakov SOŠ.</p> <p>Podpora využitia a rozvoja odborných, personálnych a technických kapacít stredných škôl na realizáciu kvalifikačných a rekvalifikačných kurzov (možnosť zapojenia obecných podnikov) a RegioPass.</p>	MŠVVŠ SR, PSK MPSVR SR, MDVRR SR, MPRV SR
10. Vytvorenie minimálne 3 tréningových pracovísk pri SOŠ na zabezpečovanie kvalifikačných kurzov pre ľudí s nedokončeným (základným) vzdelaním v obciach s vysokou nezamestnanosťou, reagujúcich na potreby miestnych podnikov, vrátane marginalizovaných skupín.	MPSVR SR, PSK MŠVVŠ SR, MV SR, MDVRR SR
11. Vytvorenie centra poradenstva a služieb zamestnanosti Kompetenčné centrum zahŕňajúce kariérne a profesijné poradenstvo, služby pre trh práce, služby pre inkubačné programy a služby pre subjekty sociálnej ekonomiky.	MPSVR SR, ÚPSVR Kežmarok, MV SR, MH SR, MDVRR SR
D. Prioritná oblasť „Zvyšovanie atraktivity územia a zlepšenie kvality a dostupnosti služieb“	Cca 350 vytvorených pracovných miest
12. Pilotné programy svojpomocnej výstavby sociálnych bytových jednotiek pre aktívnych	MV SR SIH,

	MPSVR SR, MDVRR SR
13. Projekt svojpomocnej výstavby bytových jednotiek pre mladé rodiny	ŠFRB MV SR
14. Podpora projektov nájomných bytov pre mladých ľudí	MDVRR SR ŠFRB
15. Tri centrá integrovanej zdravotnej a sociálnej starostlivosti	MZ SR MPSVR SR, MDVRR SR
16. Stavby ciest I. triedy – I/67, I/66, I/77 Rožňava – Bardejov, vrátane úseku Veľká Lomnica – Kežmarok	MDVRR SR
17. Projekty zlepšenia kvality a dostupnosti verejných služieb <ul style="list-style-type: none"> a) Centrá integrovaných verejných služieb v strediskových obciach b) Projekty rozvoja verejnej infraštruktúry na podporu stredísk cestovného ruchu a ich dostupnosti c) Modernizácia zariadení sociálnych služieb d) Environmentálna infraštruktúra, verejné služby a adaptačné opatrenia na zmeny klímy v intravilánoch obcí a projekty s preferovaným využitím lokálnej pracovnej sily v spolupráci so SVP, správcami tokov a pod. e) Podpora modernizácie cestnej infraštruktúry a rozvoja účelových cyklotrás 	MDVRR SR, MV SR, MPSVR SR MŽP SR
18. Podpora prípravy územia pre bytovú výstavbu (majetková, územnoplánovacia, technická a infraštruktúrna) a investície spojené s tvorbou pracovných príležitostí	Obce, MDVRR SR, MH SR
E. Systémové opatrenia na úrovni Prešovského samosprávneho kraja	
Rada pre hospodársky rozvoj PSK Vytvorenie Rady pre hospodársky rozvoj PSK ako platformy pre riešenie kľúčových problémov hospodárskeho a sociálneho rozvoja kraja. <ul style="list-style-type: none"> • Posilnenie odborných kapacít v miestnej správe v oblasti prípravy projektov a navrhovanie opatrení v oblasti rozvoja kapacít územnej samosprávy pre dosiahnutie kľúčových cieľov hospodárskeho a sociálneho rozvoja. • Vytvorenie podmienok na realizáciu úloh vyplývajúcich z akčného plánu v oblasti stredného školstva v najmenej rozvinutých okresoch. 	PSK, SÚS

<ul style="list-style-type: none"> • Prehodnotenie možností nastavenia systému stredného školstva najmä so zameraním na potreby okresu Kežmarok. • Iniciovanie zaradenia jednotlivých prioritných projektov Akčného plánu do Regionálnej integrovanej územnej stratégie prostredníctvom Rady partnerstva na úrovni VÚC. 	
---	--

A. Systémové opatrenia Akčného plánu na úrovni okresu Kežmarok

Systémové opatrenia na úrovni okresu sú zamerané na vytvorenie kapacít, inštitucionálnych a organizačných rámcov a zabezpečenie logistickej a technickej podpory na implementáciu Akčného plánu. Tieto tvoria rozvojovú platformu okresu pozostávajúcu z Rady pre rozvoj okresu Kežmarok, klastrových iniciatív, miestnych akčných skupín, regionálneho partnerstva vzdelávania, Centra projektovej podpory a prípravy projektov, Centra udržateľnej energetiky a programu podpory podnikania.

Popis kľúčových systémových opatrení

Opatrenie 1. Kežmarská rozvojová platforma

Sústava kľúčových systémových opatrení je nasmerovaná na vytvorenie integrovanej Kežmarskej rozvojovej platformy. Jej úlohou je vo vzájomnom prepojení jednotlivých opatrení vytvoriť kapacity na tvorbu koncepcií, riadenie a implementáciu aktivít regionálneho ekonomického a sociálneho rozvoja a koordináciu jeho subjektov s dôrazom na naplnenie cieľov Akčného plánu.

Podopatrenie 1.1 Kežmarská rozvojová rada

Vytvorenie Kežmarskej rozvojovej rady kľúčovými subjektmi územnej spolupráce (samosprávy, inštitúcie, podniky, školy, subjekty územnej spolupráce) ako platformy hospodárskeho a sociálneho rozvoja okresu. Kežmarská rozvojová rada bude koordinovať aktivity implementácie Akčného plánu a celkového hospodárskeho a sociálneho rozvoja okresu, tvoriť platformu pre formulovanie kľúčových hospodárskych a sociálnych politík vrátane sociálnej integrácie na úrovni okresu, ako aj plniť funkciu koordinátora pre klastrové iniciatívy v okrese.

Kľúčoví partneri (**gestor**): mesto Kežmarok

Partneri: mestá a obce okresu Kežmarok, podnikateľské subjekty, školy, subjekty územnej spolupráce

Podopatrenie 1.2 Podpora klastrových iniciatív v kľúčových hospodárskych sektoroch v okrese (v spolupráci s RIS a MAS)

Vytvorenie klastrov a sietí podnikateľov v kľúčových hospodárskych sektoroch najmä ako platforiem pre:

- spoluprácu s organizáciami vedy a výskumu a regionálnou sieťou celoživotného vzdelávania,
- podporu zakladania výrobnno-odbytových združení a zdieľaných spracovateľských a distribučných prevádzok,
- distribúciu regionálneho produktu v sieťach obchodov s regionálnymi produktmi a zariadeniach v správe verejného sektora,
- prepájanie produktov a služieb do regionálneho produktového reťazca (napr. sieťovanie poskytovateľov rôznych služieb v cestovnom ruchu),
- proaktívnu prácu MH SR s firmami, pomoc pri zapájaní sa do subdodávateľských reťazcov zahraničných investorov (vypracovanie zoznamu firiem pôsobiacich v okrese Kežmarok z pohľadu ich portfólia produktov a služieb, poskytovanie podpory pri certifikácii pre potreby investorov, poskytovanie konzultačných služieb a poradenstva).

Predpokladané zdroje financovania: OP VaI, RP

Suma: 200 tisíc eur, z toho 100 tisíc eur RP v roku 2016

Kľúčoví partneri (**gestor**): Kežmarská rozvojová rada, MH SR, MDVRR SR

Termín: 2016

Podopatrenie 1.3 Podpora miestnych akčných skupín

Podpora MAS, najmä prostredníctvom financovania prevádzkových nákladov na chod MAS a nákladov na oživenie a podporou implementácie stratégií miestneho rozvoja vedeného komunitou.

Ide o partnerstvá medzi verejným, súkromným a občianskym sektorom v danom území t. z. partnerstvá medzi obcami, podnikateľmi, neziskovými organizáciami, záujmovými združeniami apod., ktorý spoločne vytvoria občianske združenie. Každá MAS na základe schválenej multifondovej stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou (spolufinancovanej z Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 a IROP 2014 – 2020) vyhlasuje výzvu na predkladanie žiadostí a posudzuje ich podľa výberových kritérií definovaných v stratégii miestneho rozvoja vedeného komunitou.

Miestne akčné skupiny v okrese Kežmarok by mali zosúladiť svoje Stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou s Akčným plánom tak, aby:

- prispievali k zvyšovaniu zamestnanosti,
- posilnili životaschopnosť malých podnikov na vidieku,
- podporili domácu poľnohospodársku produkciu,
- zlepšili kvalitu života na vidieku,
- začlenili sociálne znevýhodnené skupiny do pracovného a spoločenského života, a
- podporili rozvoj inovácií.

Na území Prešovského samosprávneho kraja MPRV SR uvažuje s podporou minimálne 4 miestnych akčných skupín, ktoré budú vybraté v zmysle ustanovení § 13 zákona č. 292/2014

Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov a na základe schválených hodnotiacich kritérií.

Predpokladané zdroje financovania: PRV SR/IROP

Suma: maximálna výška podpory pre jednu MAS je 4 mil. eur

Kľúčoví partneri (**gestor**): MPRV SR

Partneri: MAS/VSP, mestá a obce okresu Kežmarok, subjekty územnej spolupráce a podnikateľský sektor

Podopatrenie 1.4 Program podpory podnikania Spiš-Up pre začínajúcich podnikateľov

Realizácia systému podpory podnikania pre začínajúcich podnikateľov obsahujúceho:

- inkubačný a akceleračný program pre prípravu potenciálnych podnikateľov (príprava a validácia konkrétnych podnikateľských projektov, podporné poradenské služby v oblasti marketingu, ekonomiky, mentoringu...) realizovaný v rámci podnikateľského inkubátora,
- coworkingové a kreatívne centrum pre mladých podnikateľov v napojení na centrum praktického vzdelávania,
- kreatívny Hub Kežmarok ako akcelerátor rozvoja regionálneho pólu rastu okresu Kežmarok (podpora kultúrneho a kreatívneho priemyslu, spolupráce a sieťovania subjektov kreatívnej ekonomiky, zdieľaný marketing kreatívnej ekonomiky, podpora kreativity detí v štruktúre základných a materských škôl, základných umeleckých škôl a materských umeleckých škôl.

Predpokladané zdroje financovania: IROP (len oprávnené aktivity), OP VaI, OP ĽZ (podpora ľudských zdrojov), obce

Suma: 1 mil. eur

Kľúčoví partneri (**gestor**): **Kežmarská rozvojová rada**, PSK, MH SR, MŠVVŠ SR, MPSVR SR

Termín: príprava 2016, spustenie prevádzky 2017, realizácia investícií 2016 – 2018

Podopatrenie 1.5 Vytvorenie regionálneho partnerstva vzdelávania a podnikov prostredníctvom ponuky študijných odborov, učebných odborov a inovatívnych študijných programov reflektujúcich potreby trhu práce.

Vznik a aktivity neformálnej platformy subjektov regionálnej ekonomiky, škôl a ďalších inštitúcií celoživotného vzdelávania, štátnej správy a samosprávy s cieľom vytvorenia a permanentnej aktualizácie systému študijných odborov, kurzov celoživotného vzdelávania a rekvalifikácie flexibilne reagujúceho na dopyt trhu práce a špecifická disponibilnej pracovnej sily štruktúrou ponuky vzdelávacích aktivít a inovatívnymi formami vzdelávania.

Kľúčoví partneri (**gestor**): **Kežmarská rozvojová rada**

Partneri: PSK, MŠVVŠ SR, ÚPSVaR, podnikatelia, školy

Podopatrenie 1.6 Vytvorenie Centra projektovej podpory a prípravy projektov

Výkonný orgán pre implementáciu Akčného plánu a ďalších rozvojových aktivít, ako aj projektové stredisko pre prioritné programy, prípravu a implementáciu kľúčových aktivít – projektov Akčného plánu, na zabezpečenie úloh technického sekretariátu Kežmarskej rozvojovej rady, mediálnej a komunikačnej podpory, na podporu inkluzívneho verejného obstarávania samospráv a koordinovania prístupu k inkluzívnym programom.

V súlade s ustanoveniami schválenej Partnerskej dohody zabezpečí Úrad vlády SR zriadenie Integrovannej siete Informačno-poradenských centier. V súvislosti s metodickým usmerňovaním činnosti Integrovannej siete Informačno-poradenských centier Úrad vlády SR zabezpečí efektívnu podporu Akčného plánu prostredníctvom informačno-konzultačných aktivít pre potreby žiadateľov a prijímateľov projektov realizovaných na území najmenej rozvinutých okresov.

Centrum projektovej podpory a prípravy projektov bude využívať opatrenia Integrovannej siete Informačno-poradenských centier.

Predpokladané zdroje financovania: RP

Suma: 1 mil. eur, z toho RP 450 tisíc eur: 200 tisíc eur v roku 2016, 150 tisíc eur v roku 2017 a 100 tisíc eur v roku 2018

Kľúčoví partneri (**gestor**): Kežmarská rozvojová rada, MDVRR SR

Partneri: mestá a obce

Podopatrenie 1.7 Vytvorenie centra udržateľnej energetiky

Vytvorenie centra, ktoré zabezpečí:

- prípravu kapacít a vytvorenie podmienok na koordinovaný postup okresu smerom k zvyšovaniu jeho energetickej sebestačnosti, úspor energie a využitiu obnoviteľných zdrojov (analytická činnosť, informačný systém, osвета a vzdelávanie),
- vypracovanie nízko uhlíkovej stratégie okresu,
- implementáciu nízko uhlíkovej stratégie – prípravu projektov.

Predpokladané zdroje financovania: OP KŽP (len vypracovanie nízko uhlíkovej stratégie), obce, RP

Suma: 500 tisíc eur, z toho RP 120 tisíc eur: 30 tisíc eur v roku 2016, 90 tisíc eur v roku 2017

Kľúčoví partneri (**gestor**): Kežmarská rozvojová rada, MH SR, SIEA, MŽP SR, MDVRR SR.

Termín: vytvorenie 2016, prevádzka od roku 2017

B. Prioritná oblasť „Podpora regionálnej ekonomiky a inovácií“

Prioritný program je zameraný na podporu regionálnej ekonomiky a inovácií ako základu zlepšenia podmienok na trhu práce. Jeho cieľom je rozvoj ekonomických aktivít podnikateľského a verejného sektora udržateľne a efektívne zhodnocujúcich lokálne zdroje

a umožňujúcej čo najširšie využitie disponibilnej pracovnej sily a sformovanie regionálneho pólu rastu komplementárneho k pólom rastu v PSK.

Dosiahnuť posilnenie hospodárskeho potenciálu okresu Kežmarok rastom zamestnanosti v kvalifikovanejších pracovných pozíciách vybraných ľudských zdrojov z miest a obcí okresu Kežmarok v podnikoch okolitých okresov. K tomu pripraviť systém špecifických programov zamestnanosti za účelom cielenej rekvalifikácie a odborného vzdelávania so zameraním na potreby podnikov.

Popis kľúčových aktivít

Opatrenie 2. Podpora projektov v pôdohospodárstve a nadväzujúcich odvetviach

- podpora minimálne 5 projektov,
- podpora prípravy podnikateľských projektov v pôdohospodárstve a potravinárskom priemysle,
- podpora prípravy projektov podnikateľských subjektov zameraných na obnovu lesov a udržateľné obhospodarovanie lesov, zhodnotenie drevnej hmoty a iných produktov prvovýroby a odpadu,
- podpora inovácií, nových technológií a realizácie produkcie na trhu,
- podpora prepojenia primárnej produkcie so spracovaním a obchodom, vytvorenie synergie medzi poľnohospodárstvom, potravinárstvom a cestovným ruchom a podporu využívania neobhospodarovanej pôdy.

Indikatívny zoznam projektových zámerov k Opatreniu 2.

2.1 Podpora vzniku minimálne 8 fariem pre živočíšnu výrobu s orientáciou na podporu mladých farmárov.

Predpokladané zdroje financovania: PRV, podnikateľský sektor

Suma: 1,5 mil. eur

Kľúčoví partneri (**gestor**): podnikateľský sektor, MPRV SR

Termín: realizácia 2016 – 2017

2.2 Využitie biomasy na výrobu organického hnojiva

Podpora využitia biomasy na výrobu organického hnojiva ako vedľajšieho produktu z chovu oviec. Produkcia peletizovaného hnojiva v bio-kvalite s vysokým obsahom základných živín a humínových kyselín z organických odpadov s využitím energie z vlastných prebytkov sena z údržby trvalých trávnatých porastov.

Predpokladané zdroje financovania: PRV, podnikateľský sektor

Suma: 450 tisíc eur

Kľúčoví partneri (**gestor**): podnikateľský sektor, MPRV SR

Termín: realizácia 2016 – 2017

2.3 Podpora včelárstva v okrese Kežmarok umožňujúceho zdieľať technickú infraštruktúru na spracovanie včelích produktov. Vytvoriť podmienky na realizáciu odbytu produkcie najmä napojením na sieť subjektov cestovného ruchu, s potenciálom replikácií v ďalších oblastiach.

Predpokladané zdroje financovania: PRV, podnikateľský sektor

Suma: 376 tisíc eur

Kľúčoví partneri (**gestor**): podnikateľský sektor, včelárske zväzy, MPRV SR

Termín: príprava 2016, realizácia od 2017

2.4 Podpora centra tradičnej regionálnej poľnohospodárskej výroby a vidieckej turistiky v Zamagurí – dobudovanie produkčno-expozičného centra vidieckej turistiky so zameraním na chov oviec a tradičné spracovanie regionálnych výrobkov z ovčieho mlieka a prezentácia poľnohospodárskeho spôsobu života nemeckých kolonistov na severnom Spiši.

Predpokladané zdroje financovania: PRV, podnikateľský sektor

Suma: 200 tisíc eur

Kľúčoví partneri (**gestor**): podnikateľský sektor, MPRV SR

Termín: realizácia 2017, prevádzka od 2017

2.5 Podpora reštrukturalizácie výrobného programu, rozvoj poľnohospodárskej výroby, mäso-výroby, obchodu a služieb ako aj agroturistiky a pomocnej výroby, najmä zvýšenie stavov oviec a koní, výstavba skladových objektov, rekonštrukcia hospodárskeho dvora pre chov oviec, výstavba koniarne a agroturistického areálu, a dobudovanie obchodnej siete pre mäso a mliečne výrobky.

Predpokladané zdroje financovania: PRV, podnikateľský sektor

Suma: 1,9 mil. eur

Kľúčoví partneri (**gestor**): MPRV SR, podnikateľský sektor

Termín: realizácia 2016 – 2017

2.6 Podpora nových fariem pre chov nosníc, výstavba nových hál a modernizácia zastaraných technológií na chov nosníc.

Predpokladané zdroje financovania: PRV, OP ĽZ (podpora ľudských zdrojov), podnikateľský sektor

Suma: 2,8 mil. eur

Kľúčoví partneri (**gestor**): podnikateľský sektor, ÚPSVR Kežmarok, MPRV SR, MPSVR SR

Termín: realizácia 2016 – 2017

Opatrenie 3. Podpora vzniku novozaložených a rozšírenie existujúcich podnikateľských subjektov v priemysle, energetike a službách:

- podpora vzniku minimálne 5 podnikateľských projektov v priemysle, energetike a službách,

- podpora inovácie existujúcich produktov a zavádzania nových produktov a technológií,
- podpora špecifického programu rekvalifikácie a cieleného odborného vzdelávania pre potreby podnikov v príľahlých okresoch,
- podpora vstupu na nové trhy, vývoj nových obchodných modelov,
- podpora využitia brownfieldov v okrese,
- podpora 3 modelových projektov udržateľnej energetiky ako napr. využitie biomasy, vykurovanie budov z obnoviteľných zdrojov, vytvorenie lokálnych reťazcov výroby, spracovania a využitia biomasy.

V rámci tejto podpory aj:

- využívanie služieb Národného podnikateľského centra v prešovskom VÚC od roku 2017 (rôzne typy poradenstva, konzultácie, pomoc pri zhotovení podnikateľského zámeru, atď.),
- podpora využívania nefinančných nástrojov MH SR a SBA, prezentácia možností využívania mikropôžičiek, rizikového kapitálu, foriem a právnych náležitostí podnikania,
- podpora zvyšovania kvality a efektivity výrobných a technologických procesov prostredníctvom zvyšovania technologickej a inovačnej úrovne SME, resp. so zameraním na mladých podnikateľov,
- stimulovanie dopytu po obnoviteľných zdrojoch, vrátane produktoch biomasy v rámci programu SIEA Zelená domácnostiam (príspevok domácnostiam na inštaláciu kotlov na biomasu),
- využitie schém na podporu inovácií do oblasti spracovania biomasy na štiepky, brikety a pelety v nadväznosti na program Zelená domácnostiam.

Indikatívny zoznam projektových zámerov k Opatreniu 3.

3.1 Podpora vybudovania nových produkčných kapacít na spracovanie potravinárskych produktov. Investície do strojných technológií, ktoré by mali vytvoriť nové pracovné miesta pre cca 300 zamestnancov. Odporúča sa tento projekt podporiť za predpokladu, že podnik vytvorí aj pracoviská na spoluprácu so strednou odbornou školou pre duálne vzdelávanie.

Predpokladané zdroje financovania: IROP, Investičné stimuly

Suma: celková suma investície cca 10 mil. eur, z toho 8 mil. eur podnikateľský sektor

Kľúčoví partneri (**gestor**): PSK, MPRV SR, MH SR

Termín: príprava a realizácia 2016 – 2017, spustenie prevádzky v roku 2017

3.2 Využitie biomasy z neobhospodarovaných pozemkov na vykurovanie budov:

- zhodnotenie potenciálu a vypracovanie prognózy energetického využitia drevín z nevyužívaných plôch v okrese Kežmarok,
- návrh využitia paliva z drevnej biomasy na vykurovanie budov, vrátane organizačno-logistickej schémy a finančného zabezpečenia, verejných prerokovaní, energetických auditov a štúdie uskutočniteľnosti.

Predpokladané zdroje financovania: príslušné OP a iné

Suma: počiatkové náklady vo výške 211 tisíc eur

Kľúčoví partneri (**gestor**): Centrum udržateľnej energetiky Kežmarok

Termín: príprava 2016 – 2017

3.3 Využitie ťažných zvierat na zber a približovanie drevnej biomasy v teréne. Naštartovanie systému zberu a približovania drevnej biomasy na bielych plochách, plantážach rýchlorastúcich drevín alebo v lesoch s využitím záprahov vycvičených ťažných zvierat.

Predpokladané zdroje financovania: Štátne a mestské lesy

Suma: 40 tisíc eur

Kľúčoví partneri (**gestor**): Centrum projektov podpory a prípravy projektov/Centrum udržateľnej energetiky

Termín: 2016

3.4 Špecifický program rekvalifikácie a cieleného odborného vzdelávania pre potreby podnikov v priľahlých okresoch

Predpokladané zdroje financovania: OP ĽZ (podpora ľudských zdrojov)

Suma: 250 tisíc eur

Kľúčoví partneri (**gestor**): ÚPSVaR, priemyselné podniky okolitých okresov

Termín: 2016 – 2020

Opatrenie 4. - Podpora vstupu nových investorov do priemyselného parku Kežmarok

Využitie disponibilnej infraštruktúry priemyselného parku Kežmarok motiváciou príchodu nových investorov do priemyselného parku Kežmarok s dôrazom na využitie disponibilnej pracovnej sily a lokálnych zdrojov, osobitne tiež tradícií priemyselnej produkcie v regióne a nadväzností na potenciály poľnohospodárskej a lesníckej prvovýroby v ňom.

Indikatívny zoznam projektových zámerov k Opatreniu 4.

4.1 Dobudovanie verejnej infraštruktúry priemyselného parku (cesta, verejné osvetlenie, verejná infraštruktúra: plyn, elektrika, voda) a jeho propagácia potenciálnym investorom v oblasti ľahkého priemyslu a výroby.

Predpokladané zdroje financovania: MH SR, mesto Kežmarok

Suma: 1,1 mil. eur

Kľúčoví partneri (**gestor**): MH SR, mesto Kežmarok

Termín: príprava a realizácia 2016 – 2018

4.2 Výstavba a prevádzkovanie logistických priestorov. Zabezpečenie logistických a obslužných činností spojených s manipuláciou potravinárskych produktov, ich triedením, uskladnením, chladením a následnou distribúciou k odberateľovi.

Predpokladané zdroje financovania: PRV, OP ĽZ (podpora ľudských zdrojov), podnikateľský sektor

Suma: 1,2 mil. eur

Kľúčoví partneri (**gestor**): ÚPSVR Kežmarok, mesto Kežmarok, MPRV SR

Termín: príprava a realizácia 2016 – 2017

4.3 Online školiace a Call Centrum pre poskytovanie e-learningových kurzov zahraničným klientom prostredníctvom webu a kariérne poradenstvo.

Predpokladané zdroje financovania: OP ĽZ (podpora ľudských zdrojov), podnikateľský sektor

Suma: 150 tisíc eur

Kľúčoví partneri (**gestor**): ÚPSVR Kežmarok, mesto Kežmarok

Termín: príprava a realizácia 2016 – 2017

Opatrenie 5. - Subjekty sociálnej ekonomiky

Realizácia minimálne 4 pilotných projektov zameraných na vznik subjektov sociálnej ekonomiky ako medzi trhu práce s dôrazom na ekonomickú udržateľnosť, zvlášť v obciach s vysokou mierou nezamestnanosti s prioritou ich zamerania na verejno-prospešné práce v nasledujúcich oblastiach:

- environmentálne projekty,
- verejné priestory, permakultúra a zelená infraštruktúra,
- dostupné sociálne bývanie,
- dostupná verejná infraštruktúra.

Na tieto aktivity sa predpokladá čerpanie RP vo výške 570 tisíc eur, z toho 370 tisíc eur v roku 2016 a 200 tisíc eur v roku 2017

Indikatívny zoznam projektových zámerov k Opatreniu 5.

5.1 Vytvorenie mestského podniku v meste Kežmarok zabezpečujúceho verejnoprospešné činnosti s vyššou pridanou hodnotou a s využitím pracovného potenciálu nezamestnaných, zamerané na vlastné odpadové hospodárstvo, vlastné lesné hospodárstvo, vlastné tepelné hospodárstvo, protipovodňovú ochranu, ochranu životného prostredia, obnovu miestnych komunikácií, obnovu a rekonštrukciu budov, búracie a stavebné práce, starostlivosť o zeleň a čistotu mesta.

Predpokladané zdroje financovania: ESF, SIH, OP ĽZ (podpora ľudských zdrojov), mesto Kežmarok

Suma: 440 tisíc eur

Kľúčoví partneri (**gestor**): mesto Kežmarok, MPSVR SR

Termín: príprava 2016, realizácia od roku 2016

5.2 Vytvorenie mestského podniku v meste Spišská Belá zabezpečujúceho verejnoprospešné činnosti s vyššou pridanou hodnotou zamerané na vlastné odpadové hospodárstvo, lesné

hospodárstvo, protipovodňovú ochranu a ochranu životného prostredia s využitím pracovného potenciálu nezamestnaných.

Predpokladané zdroje financovania: ESF, SIH, OP LZ (podpora ľudských zdrojov), mesto Spišská Belá

Suma: 250 tisíc eur

Kľúčoví partneri (**gestor**): mesto Spišská Belá, MPSVR SR

Termín: príprava 2016, realizácia od roku 2016

5.3 Produkcia drevostavieb bytových jednotiek v nízko-energetickom štandarde s použitím lokálne dostupných zdrojov formou subjektu sociálnej ekonomiky.

Predpokladané zdroje financovania: OP LZ (podpora ľudských zdrojov), SIH, podnikateľský sektor

Suma: 260 tisíc eur

Kľúčoví partneri (**gestor**): podnikateľský sektor, obce, MV SR, MPSVR SR

Termín: príprava 2016, realizácia od roku 2016

5.4 Využitie obecných subjektov sociálnej ekonomiky pri realizácii lesníckych činností v Štátnych lesoch TANAP-u a Lesoch SR, s využitím uchádzačov o zamestnanie evidovaných na ÚPSVR Kežmarok so zamestnaním minimálne 100 ľudí.

Predpokladané zdroje financovania: Štátne lesy TANAP-u, Lesy SR, SIH

Suma: 800 tisíc eur

Kľúčoví partneri (**gestor**): MPRV SR, Štátne lesy TANAP-u, Lesy SR, MV SR, MPSVR SR

Termín: priebežne

5.5 Využitie obecných subjektov sociálnej ekonomiky pri realizácii lesníckych činností na lesných pozemkoch v okrese Kežmarok, ktoré sú v správe mestských a obecných organizácií lesného hospodárstva a Vojenských lesov, s využitím 100 UoZ evidovaných na ÚPSVR Kežmarok.

Predpokladané zdroje financovania: Lesy mesta Kežmarok, obce, Vojenské lesy, SIH

Suma: 800 tisíc eur

Kľúčoví partneri (**gestor**): Lesy mesta Kežmarok, MV SR, MPSVR SR

Termín: priebežne

5.6 Na území okresu Kežmarok realizovať údržbu a revitalizáciu hydromelioračného majetku, v správe štátneho podniku Hydromeliorácie, s využitím 100 uchádzačov o zamestnanie evidovaných na ÚPSVR v Kežmarku.

Predpokladané zdroje financovania: Hydromeliorácie, š. p., OP LZ (podpora ľudských zdrojov)

Suma: 400 tisíc eur

Kľúčoví partneri (gestor): MPSVR SR, Hydromeliorácie, š. p.
Termín: priebežne

Opatrenie 6. - Projekt podpory regionálnych produktov

Projekt zameraný na podporu zvýšenia pridanej hodnoty koncových regionálnych produktov a ich umiestnenie na trhu. Ide najmä o vytvorenie značky v súlade s platnou vyhláškou MPRV SR č. 163/2014 Z. z. o podmienkach používania dobrovoľného označovania poľnohospodárskych produktov a potravín na účely informovania spotrebiteľa, systému marketingu a distribúcie regionálneho produktu, prepájanie lokálnej produkcie na cestovný ruch a vytváranie reťazca regionálneho produktu a podpora jeho spotreby vo forme napr.:

- distribúcie regionálnych produktov do siete obchodov s regionálnymi produktmi a zariadení v správe verejného sektora,
- distribúcie a prepájania lokálnej produkcie na cestovný ruch (gastronómia, agroturistika, vidiecky cestovný ruch, zariadenia cestovného ruchu, čerpace stanice),
- podpory vytvárania predajných a distribučných miest a práce s verejnosťou.

Kľúčoví partneri (gestor): Centrum projektovej podpory a prípravy projektov
Partneri: subjekty územnej spolupráce, podnikatelia a farmári

C. Prioritná oblasť „Podpora rozvoja ľudského kapitálu“

Prioritná oblasť je zameraná na modernizáciu a kompletizáciu existujúcej vzdelávacej infraštruktúry s dôrazom na zabezpečenie jej efektívnej schopnosti reagovať na potreby trhu práce a špecifiká disponibilného ľudského kapitálu, a to prostredníctvom:

- podpory efektívnej a flexibilnej siete zariadení pre stredoškolské a celoživotné vzdelávanie s dôrazom na posilnenie praktického vzdelávania a rozvoj zručností,
- vytvorenia integrovaných výučbových a vzdelávacích zariadení,
- rozvoja služieb zamestnanosti.

Popis kľúčových aktivít

Opatrenie 7. - Realizácia NP „Cesta na trh práce“ v okrese Kežmarok

Hlavným cieľom projektu je zlepšiť postavenie UoZ na trhu práce, zvýšiť zamestnateľnosť a zamestnanosť UoZ a znevýhodnených UoZ podporou vytvárania pracovných miest, znížiť nezamestnanosť, osobitne dlhodobú nezamestnanosť, podpora rozvoja miestnej a regionálnej zamestnanosti v najmenej rozvinutých okresoch s vysokou mierou evidovanej nezamestnanosti. Základnými aktivitami sú:

- Podpora vytvárania pracovných miest pre UoZ,
- Podpora vytvárania pracovných miest pre znevýhodnených UoZ s osobitým zreteľom na dlhodobo evidovaných UoZ v sociálnych podnikoch pracovnej integrácie vytvorených v zmysle zákona o službách zamestnanosti,

- Podpora vytvárania pracovných miest u verejných zamestnávateľov,
- Zamestnám sa sám aj v poľnohospodárskej prvovýrobe,
- Poskytovanie finančného príspevku na podporu mobility,
- Poskytovanie individualizovaných služieb UoZ.

Predpokladané zdroje financovania: OP ĽZ (podpora ľudských zdrojov)

Suma: cca 5 mil. eur

Termín: 2016 – 2020

Kľúčoví partneri (**gestor**): MPRV SR, MPSVR SR

Opatrenie 8. - Integrované centrá inkluzívnej výchovy a vzdelávania

Tieto centrá zabezpečujú celodenné aktivity pre deti a mládež s dôrazom na získanie základných zručností a návykov, ako aj manuálnych a technických zručností (dielne, športoviská, zdravotná prevencia a i.). Poskytujú zázemie na realizáciu neformálnych kurzov „praktického života“ pre starších.

- prepojenie a podpora celodenného vyučovacieho procesu v materských a základných školách v spolupráci s komunitnými centrami a využitím asistentov učiteľa na dodatočné vzdelávanie „prospechovo slabších“ žiakov,
- podpora celodenného výchovno-vzdelávacieho systému predovšetkým v marginalizovaných rómskych komunitách obyvateľstva je riešením, ktoré môže tieto problémy minimalizovať.

V rámci tejto aktivity bude vybudovaných:

- 8 zariadení materských škôl ako integrovaných výučbových a vzdelávacích zariadení predškolskej výchovy vrátane podpornej infraštruktúry,
- 4 základné školy ako integrovaných vzdelávacie zariadenia vrátane podpornej infraštruktúry.

Indikatívny zoznam projektových zámerov k Opatreniu 8.

8.1 V 8 obciach okresu Kežmarok je potrebné dobudovať nové priestorové kapacity pre predškolskú výchovu v materských školách, pričom je potreba orientovať sa na prepojenie so základnými umeleckými školami a základnými školami s cieľom, aby bol zaistený plynulý prechod detí do základnej školy.

Ide o obce (podľa naliehavosti): Holumnica, Ihľany, Kežmarok, Podhorany, Rakúsy, Veľká Lomnica, Spišská Belá, Stráne pod Tatrami

Predpokladané zdroje financovania: OP ĽZ (podpora ľudských zdrojov), IROP

Suma: cca 1,6 mil. eur

Termín: príprava 2016, realizácia 2017

Kľúčoví partneri (**gestor**): **obce**, MŠVVŠ SR, MPRV SR, MV SR, MPSVR SR

8.2. Je potrebné podporiť rozšírenie kapacít základných škôl v 4 obciach s cieľom odstrániť dvojzmenné vyučovanie. Ide o obce (podľa naliehavosti): Veľká Lomnica (počet tried 10), Rakúsy (počet tried 16), Huncovce (počet tried 8) a Jurské (počet tried 8).

Predpokladané zdroje financovania: ŠR, OP ĽZ (podpora ľudských zdrojov), IROP, RP

Suma: cca 1,25 mil. eur, z toho RP vo výške 850 tisíc eur: 250 tisíc eur v roku 2016, 200 tisíc eur v roku 2017 a 400 tisíc eur v roku 2018

Termín: príprava 2016, realizácia 2017

Kľúčoví partneri (**gestor**): **obce**, MŠVVŠ SR, MV SR, MDVRR SR

8.3 Základné umelecké školy. Podporiť činnosť, rozšíriť kapacity a zabezpečiť priestorové a materiálno-technické zabezpečenie základných umeleckých škôl v okrese tak, aby mohli zriadiť svoje elokované pracoviská v lokalitách, v ktorých žijú deti z marginalizovaných rómskych komunít alebo zabezpečiť ich bezplatnú dopravu na vyučovanie do už existujúcich základných umeleckých škôl alebo do ich elokovaných pracovísk. Cieľom je podchytiť a podporiť talentovaných žiakov v ranom veku. Obce, ktoré sú zriaďovateľmi ZUŠ v regióne podporia štúdium detí z marginalizovaných rómskych komunít v ZUŠ tým, že vo svojich VZN odpustia týmto žiakom príspevok na čiastočnú úhradu nákladov spojených so štúdiom v ZUŠ alebo stanovia iba symbolickú výšku poplatku. Taktiež je potrebné orientovať podporu okresných orgánov v oblasti regionálnej kultúry vytvorením kultúrneho festivalu pre rozvoj regiónu.

Predpokladané zdroje financovania: ŠR

Suma: cca 100 tis. eur

Kľúčoví partneri (**gestor**): **obce**, MŠVVŠ SR, MV SR

Termín: príprava 2016, realizácia 2017

8.4 Vytvoriť pilotný model procesu diagnostiky a rediagnostiky detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami - zo sociálne znevýhodneného prostredia a detí a žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, s následným poskytovaním pedagogickej, špeciálno-pedagogickej a/alebo psychologической podpory deťom, pre ktoré bude potrebná, v záujme zvýšenia ich úspešnosti pri dosahovaní vzdelávacích výsledkov v podmienkach inkluzívneho vzdelávania. Zároveň bude pripravené odborné vzdelávanie zamestnancov CPPPaP v danej oblasti, na základe ktorého získajú certifikáty spôsobilosti vykonávať túto odbornú činnosť.“

Predpokladané zdroje financovania: OP ĽZ (podpora ľudských zdrojov), ŠR

Suma: cca 500 tisíc eur

Kľúčoví partneri (**gestor**): **MŠVVŠ SR**, MPSVR SR, MV SR

Termín: školský rok 2016/2017

8.5 Experimentálne overovanie

Vytvoriť pilotný model procesu diagnostiky a rediagnostiky detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami – zo sociálne znevýhodneného prostredia a detí a žiakov

s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, s následným poskytovaním pedagogickej, špeciálno-pedagogickej a/alebo psychologической podpory deťom, pre ktoré bude potrebná, v záujme zvýšenia ich úspešnosti pri dosahovaní vzdelávacích výsledkov v podmienkach inkluzívneho vzdelávania

Predpokladané zdroje financovania: OP ĽZ (podpora ľudských zdrojov)

Suma: 500 tisíc eur

Kľúčoví partneri (**gestor**): MŠVVŠ SR, MPSVR SR, MV SR

Termín: školský rok 2016/2017

Opatrenie 9. - Regionálne centrum vzdelávania

Regionálne centrum odborného vzdelávania a prípravy je pilierom efektívnej a flexibilnej siete zariadení pre stredoškolské, stredoškolské odborné a celoživotné vzdelávanie a poradenstvo s dôrazom na posilnenie praktického vzdelávania a rozvoj zručností. Zahŕňa vytvorenie stredoškolského areálu a centra a pracovísk praktického vzdelávania SOŠ.

Podopatrenie 9.1 Vytvorenie stredoškolského areálu KEŽMAROK

- rekonštrukcia areálu bývalých vojenských kasární Kežmarok na moderné polyfunkčné vzdelávacie stredoškolské centrum s komplexom služieb,
- zriadenie učební, laboratórií a iných pracovísk odborného vzdelávania a prípravy v rámci študijných a učebných odborov s využitím pre adaptáciu mladých ľudí pre trh práce,
- výstavba podpornej infraštruktúry a nájomných bytov pre pedagogických a odborných zamestnancov škôl v spolupráci s mestom Kežmarok.

Podopatrenie 9.2 Vytvorenie 2 nových centier odborného vzdelávania a prípravy pri stredných odborných školách.

Podľa ÚPSVaR v Kežmarku chýbajú niektoré pracovné profesie, po ktorých je dopyt v regionálnych podnikateľských subjektoch. Existujúce centrum (COVaP pri Hotelovej akadémii O. Brucknera pre hotelierstvo, gastronómiu a turizmus, Kežmarok) a novovzniknuté centrá (COVaP pre remeslá a služby pri SOŠ, Garbiarska 1, Kežmarok a COVaP pre poľnohospodárstvo a potravinárstvo pri SOŠ, Kušníerska brána 349/2, Kežmarok) budú slúžiť na zlepšenie kvality a dostupnosti praktického vzdelávania, a okrem iného aj na podporu duálneho vzdelávania minimálne v profesiách požadovaných trhom práce. Zabezpečia využitie odborných personálnych a technických kapacít stredných odborných škôl pre posilnenie profesijného vzdelávania a na realizáciu kvalifikačných a rekvalifikačných kurzov (možnosť zapojenia obecných podnikov). Ide najmä o:

- obnovu a modernizáciu miest výkonu praktického vyučovania v rámci študijných odborov a učebných odborov SOŠ s využitím aj na projekty adaptácie pre trh práce,
- vytvorenie spoločnej platformy pre profesijné vzdelávanie na úrovni stredného odborného školstva a celoživotného vzdelávania vrátane vzdelávania manažérov subjektov sociálnej ekonomiky,

- podporu odborov vzdelávania stredných odborných škôl na agrovzdelávanie, lesníctvo, včelárstvo, agroturizmus a využívanie prírodného a kultúrneho dedičstva a ďalších odborov podľa požiadaviek trhu práce.

Indikatívny zoznam projektových zámerov k Opatreniu 9.

9.1 Výstavba stredoškolského areálu Kežmarok:

- príprava projektovej dokumentácie a verejného obstarávania,
- rekonštrukcia vybraných objektov bývalých vojenských kasární,
- obstaranie technického vybavenia a zariadenia,
- zabezpečenie prevádzky.

Predpokladané zdroje financovania: IROP, PSK, RP

Suma: 2 mil. eur, z toho RP 500 tisíc eur v roku 2016

Kľúčoví partneri (**gestor**): PSK, mesto Kežmarok, MŠVVŠ SR, MPSVR SR, MDVRR SR, MPRV SR

Termín: príprava 2016, realizácia 2017 – 2018

9.2 Do školských vzdelávacích programov gymnázií bude doplnená možnosť špecializovaného štúdia so zameraním na oblasť regionálnych potrieb po dohode s ÚPSVR v Kežmarku.

Kľúčoví partneri (**gestor**): PSK, MPSVR SR, MŠVVŠ SR

Termín: 2016

9.3 V spolupráci s VÚC vytvoriť podmienky pre vybudovanie 2 centier odborného vzdelávania a prípravy pri stredných odborných školách, ktoré budú zároveň plniť funkciu odborného vzdelávania a prípravy, nielen pre školy, ale aj pre činnosti organizované ÚPSVR v Kežmarku.

Tréningové centrá budú vytvorené v obciach, kde vzniknú podniky sociálnych služieb, prípadne miestne podniky služieb, ktoré budú rozvíjať potreby daného regiónu a posilňovať obecný príjem.

Predpokladané zdroje financovania: IROP

Suma: 500 tisíc eur

Kľúčoví partneri (**gestor**): PSK, stavovské a profesijné organizácie, MPSVR SR, MŠVVŠ SR, MPRV SR

Termín: príprava 2016, realizácia 2017

Opatrenie 10. - Vytvorenie pracovísk centier odborného vzdelávania a prípravy pri SOŠ ako tréningových centier

Centrá odborného vzdelávania a prípravy budú môcť v obciach okresu s vysokou mierou nezamestnanosti a so sídlom miestneho podniku služieb (obecného podniku) zriaďovať

pracoviská ako svoje tréningové centrá prípravy ľudských zdrojov. Obce budú vo vzťahu k stredným odborným školám a ich centrá zmluvným partnerom napomáhajúcim zabezpečovať vhodné podmienky pre riadne fungovanie týchto pracovísk. Obdobný vzťah bude môcť vzniknúť aj v prípade záujmu zamestnávateľa (podnikateľský subjekt, živnostník a pod.), ktorý bude mať záujem o zamestnanie nezamestnaných a odbornú prípravu potrebnú pre výkon požadovanej pracovnej pozície.

Indikatívny zoznam projektových zámerov k Opatreniu 10.

10.1 Podpora vzniku minimálne dvoch pracovísk centier odborného vzdelávania ako tréningových pracovísk bude realizovaná v spolupráci SOŠ a obcí, v prípade potreby aj s PSK ako zriaďovateľom škôl a ÚPSVaR Kežmarok ako zástupcom štátu v oblasti služieb zamestnanosti v okrese Kežmarok. Vznik pracovísk ako tréningových centier by sa dotýkal predovšetkým SOŠ Garbiarska 1, Kežmarok a ním zriadeného Centra odborného vzdelávania a prípravy pre remeslá a služby a SOŠ Kušníerska brána 349/2, Kežmarok a ním zriadeného Centra odborného vzdelávania a prípravy pre poľnohospodárstvo a potravinárstvo. Pracoviská budú ako tréningové centrá budované a zriaďované najmä v obciach s vysokou mierou nezamestnanosti a v obciach, kde bude mať sídlo a bude pôsobiť miestny podnik služieb (obecný podnik). Rovnako tak to môže platiť v prípade, že zamestnávateľ (podnikateľský subjekt, živnostník a pod.), prejaví záujem napr. o zriadenie prevádzky svojej firmy alebo jej rozšírenie v danej obci a centrum mu prostredníctvom svojich technických a personálnych možností pripraví a odborne vyškolí nezamestnaných na danú profesiu (pracovnú pozíciu). Centrá odborného vzdelávania a prípravy budú účastníkom vzdelávacej a tréningovej prípravy vydávať doklad o jej absolvovaní.

Predpokladané zdroje financovania: OP ĽZ (podpora ľudských zdrojov), ŠR, RP

Suma: 800 tisíc eur, z toho RP 200 tisíc eur

Kľúčoví partneri (**gestor**): PSK, FO a PO, obce, MPSVR SR, MŠVVŠ SR, MPRV SR

Termín: realizácia – školský rok 2016/2017

Opatrenie 11. - Vytvorenie Centra poradenstva a služieb zamestnanosti (Kompetenčné centrum) ponúkajúce kariérne a profesijné poradenstvo, služby pre mladých vracajúcich sa zo zahraničia, služby pre trh práce, služby pre inkubačné programy a služby pre subjekty sociálnej ekonomiky.

Indikatívny zoznam projektových zámerov k Opatreniu 11.

11.1 V okrese Kežmarok bude vypracovaný pilotný projekt v rámci ktorého bude riadenie poradenských kompetencií zabezpečované z jedného hlavného centra pre všetky zložky systému vrátane nových, inovatívnych a personalizovaných služieb pre zamestnanosť a rast v okrese Kežmarok s cieľom podporiť decentralizáciu a flexibilitu v prospech sprostredkovania, poradenstva a zamestnateľnosti ako klientsky orientovaných služieb, ale aj rozvoja a využívania sociálneho kapitálu okresu v súlade s rastom a potrebami miestnej ekonomiky s dôrazom na rozvoj ponukovej stránky doplnkových služieb.

Súčasný systém je nastavený tak, že poradenstvo k odbornému vzdelávaniu je zabezpečované na troch úrovniach: na úrovni stredných odborných škôl, celoživotného vzdelávania a ÚPSVaR.

Predpokladané zdroje financovania: OP ĽZ (podpora ľudských zdrojov), OP VaI, NP Cesta na trh práce, RP

Suma: 500 tisíc eur, z toho RP vo výške 100 tisíc eur: 50 tisíc eur v roku 2017 a 50 tisíc eur v roku 2018

Kľúčoví partneri (**gestor**): MPSVR SR, MH SR, MŠVVŠ SR, MDVRR SR

Termín: príprava 2016, prevádzka od roku 2017

11.2 V rámci národných projektov podpory zamestnanosti zvýhodniť žiadateľov so sídlom v okrese Kežmarok, najmä:

- NP Praxou k zamestnaniu – mentorované zapracovanie a prax u zamestnávateľa,
- NP Absolventská prax štartuje zamestnanie – finančný príspevok na vykonávanie absolventskej praxe a podpora následného vytvorenia nového pracovného miesta,
- NP Úspešne na trhu práce – podpora zamestnanosti mladých u prvého zamestnávateľa a podpora samozamestnania,
- NP Cesta z kruhu nezamestnanosti – podpora zamestnanosti dlhodobo nezamestnaných,
- NP Šanca na zamestnanie – podpora zamestnanosti dlhodobo nezamestnaných a inak znevýhodnených UoZ u verejných zamestnávateľov,
- NP Chceme byť aktívni na trhu práce – podpora vytvorenia pracovných miest pre znevýhodnených UoZ nad 50 rokov veku.

Suma: cca 5 mil. eur v zmysle schválených rozpočtov pre okres Kežmarok v rámci jednotlivých NP

Predpokladané zdroje financovania: OP ĽZ (podpora ľudských zdrojov)

Kľúčoví partneri (gestor): MPSVR SR

Termín: od roku 2016

D. Prioritná oblasť „Zvyšovanie atraktivity územia a zlepšenie kvality a dostupnosti služieb“

Prioritná oblasť je zameraná na:

- využitie svojpomocnej výstavby bytov ako motivačného nástroja na vstup na trh práce a stabilizáciu pracovnej sily,
- podpora projektov nájomného bývania s využitím kapacít podnikov sociálnej ekonomiky,
- zlepšenie dostupnosti verejnej infraštruktúry.

Popis kľúčových aktivít

Opatrenie 12. - Dva pilotné programy svojpomocnej výstavby sociálneho bývania pre aktívnych

- programy založené na využití bývania ako motivačného faktora na vstup na formálny trh práce,
- podpora schopnosti kumulácie úspor a potenciálu splácať mikropôžičky,
- princíp svojpomocnej výstavby a obnovy bývania s väzbou na získavanie zručností pre trh práce a využitie kapacít subjektov sociálnej ekonomiky,
- posúdenie možností využiť produkty poľnohospodárskej výroby na výstavbu budov,
- výstavba bytových jednotiek v dvoch pilotných projektoch.

Indikatívny zoznam projektových zámerov k Opatreniu 12.

12.1 Podpora 4 modelových projektov svojpomocnej výstavby domov. Jeden z modelov je podpora kombinovaného projektu zamestnanosti a výstavby svojpomocná výstavba so sezónnou výrobou peliet z odpadových materiálov a šitím bytových textílií. Pilotný projekt predpokladá výstavbu 24 bytových jednotiek sociálneho bývania v kombinácii s ekonomickými aktivitami generujúcimi pracovné miesta pre dlhodobo nezamestnaných pri výrobe peliet z odpadových materiálov a šití bytových textílií. Aktivitu bude zabezpečovať subjekt (niekoľko subjektov) sociálnej ekonomiky vo väzbe na tréningové centrum.

Predpokladané zdroje financovania: OP LZ (podpora ľudských zdrojov), NP Cesta na trh práce, RP

Suma: 2,5 mil. eur, RP 250 tisíc eur v roku 2016

Kľúčoví partneri (**gestor**): MV SR, MPSVR SR, MDVRR SR

Termín: príprava 2016 – 2017, realizácia od roku 2017

Opatrenie 13. - Projekt svojpomocnej výstavby bytových jednotiek pre mladé rodiny

Cieľom projektu je podpora svojpomocnej výstavby bytových jednotiek pre mladé rodiny a ich stabilizácia v regióne.

Indikatívny zoznam projektových zámerov k Opatreniu 13.

13.1 ŠFRB bude zohľadňovať žiadosti o úvery z najmenej rozvinutých okresov tak, aby v prípade poskytnutia úveru bol mladým rodinám pri svojpomocnej výstavbe rodinného domu poskytnutý zvýhodnený úver s možnosťou odpustenia časti úveru do výšky 2.000 eur pri narodení dieťaťa.

Predpokladané zdroje financovania: ŠFRB

Kľúčoví partneri (**gestor**): ŠFRB

Termín: priebežne

Opatrenie 14. - Podpora projektov nájomných bytov pre mladých ľudí

- zabezpečenie obecných nájomných bytov určených pre mladých ľudí,
- stabilizácia pracovnej sily s využitím kapacít subjektov sociálnej ekonomiky.

Indikatívny zoznam projektových zámerov k Opatreniu 14.

14.1 Vytvoriť podmienky pre cenovo dostupné kvalitné bývanie rekonštrukciou objektu v areáli bývalých kasární najmä pre mladé rodiny s cieľom stabilizovať ich v meste Kežmarok. Zároveň sa predpokladá výkon prác subjektmi sociálnej ekonomiky.

Predpokladané zdroje financovania: MDVRR SR, ŠFRB, mesto Kežmarok

Suma: 550 tisíc eur

Kľúčoví partneri (**gestor**): mesto Kežmarok, MDVRR SR, ŠFRB

Termín: príprava a realizácia 2016 – 2017

Opatrenie 15. - Tri centrá integrovanej zdravotnej a sociálnej starostlivosti

Vybudovanie a rekonštrukcia centier v rámci okresnej siete integrovanej zdravotnej a sociálnej starostlivosti (Kežmarok – Spišská Belá – Spišská Stará Ves) a siete satelitných bodov zdravotnej a sociálnej starostlivosti v obciach s vysokou mierou nezamestnanosti a zdravotným rizikom. Regionálne preferované sú centrá v Kežmarku, Spišskej Belej a Spišskej Starej Vsi.

Intervencia je súčasťou IROP, Investičnej priority č. 2.1: Investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry, Špecifický cieľ č. 2.1.2. MZ SR v rámci realizácie IROP už v súčasnosti spolupracuje s mestami v regióne a príslušnými VÚC na plánovaní a príprave intervencií v súlade so schválenými RIUS. Centrá budú integrovať funkciu zdravotnej starostlivosti, sociálnej starostlivosti a podpory zdravia.

Predpokladané zdroje financovania: IROP, obce, OP LZ (podpora ľudských zdrojov), RP

Suma: 3,5 mil. eur, z toho RP vo výške 100 tisíc eur v roku 2016

Kľúčoví partneri (**gestor**): mestá Kežmarok, Spišská Belá a Spišská Stará Ves, PSK, MZ SR, MPSVR SR, MDVRR SR

Termín: príprava a realizácia 2016 – 2018

Opatrenie 16. - Stavby ciest I. triedy – I/67, I/66, I/77 Rožňava – Bardejov, vrátane úseku Veľká Lomnica – Kežmarok

Podopatrenie 16.1 Z začať verejné obstarávanie na štúdiu realizovateľnosti stavby ciest I. triedy – I/67, I/66, I/77 Rožňava – Bardejov, vrátane úseku Veľká Lomnica – Kežmarok.

Kľúčoví partneri (**gestor**): MDVRR SR, SSC

Termín: do 31. 08. 2016

Podopatrenie 16.2 pokračovať v ďalšej príprave stavby I/66 Poprad – Kežmarok II. etapa na základe výsledkov štúdie realizovateľnosti.

Kľúčoví partneri (**gestor**): MDVRR SR, SSC

Termín: do 30. 06. 2017

Opatrenie 17. - Projekty zlepšenia kvality a dostupnosti verejných služieb

Tieto projekty sú zamerané na zvýšenie atraktívnosti regiónu pre život, cestovný ruch a podnikanie a tým stabilizáciu kapitálu a pracovných miest v ňom.

Projekty sú zamerané na:

- a) vybudovanie centier integrovaných verejných služieb v strediskových obciach (sociálne a terénne služby, komunitné centrá, verejná správa a služby úradu práce, poštové a iné služby),
- b) rozvoj verejnej infraštruktúry pre podporu stredísk cestovného ruchu a ich dostupnosť (dopravné prepojenie ubytovacích kapacít s areálmi cestovného ruchu, zvlášť lyžiarskymi centrami v Zamagurí,
- c) Modernizácia zdravotníckych zariadení– Rozšírenie a modernizácia Zariadenia sociálnych služieb v Spišskej Belej – ZOS Strážky; Rekonštrukcia objektu Agentúry domácej starostlivosti a mobilný hospic v Spišskej Starej Vsi; Rekonštrukcia objektu Zariadenie pre seniorov Kežmarok,
- d) environmentálna infraštruktúra, verejné služby a adaptačné opatrenia na zmeny klímy v intravilánoch obcí a projekty s preferovaným využitím lokálnej pracovnej sily v spolupráci s MŽP SR, SVP, ŠOP SR, správcami tokov a pod.,
- e) podpora modernizácie cestnej infraštruktúry a rozvoja účelových cyklotrás.

Na tieto aktivity sa predpokladá čerpanie RP vo výške 370 tisíc eur v roku 2017.

Indikatívny zoznam projektových zámerov k Opatreniu 17.

17.1 Využitie kláštora kartuziánov ako informačné, vzdelávacie a kultúrne centrum Pienin a Zamaguria

- realizácia projektu informačného centra a spustenie jeho prevádzky,
- realizácia projektu kongresovej sály s galériou a spustenie prevádzky,
- realizácia projektu expozície Cypriánovej dielne a Kláštorného pivovaru a spustenie prevádzky,
- realizácia projektu Kláštornej školy a spustenie jej prevádzky.

Predpokladané zdroje financovania: ERDF – Európska územná spolupráca

Suma: 220 tisíc eur

Kľúčoví partneri (**gestor**): Pamiatkový úrad SR, Obec Červený Kláštor, MPRV SR

Termín: realizácia 2016 – 2017

Opatrenie 18. - Príprava územia

Majetková, technická, územno-plánovacia a infraštruktúrna príprava území na bytovú výstavbu a investície spojené s tvorbou pracovných príležitostí.

Podopatrenie 18.1 Zabezpečiť zmenu kritérií posudzovania žiadostí o poskytnutie dotácií na spracovanie územnoplánovacej dokumentácie obciam tak, aby bol na zabezpečenie vyrovňavania regionálnych rozdielov zohľadnený zámer podpory rozvoja najmenej rozvinutých okresov.

E. Podporné systémové opatrenia na realizáciu Akčného plánu na úrovni PSK

PSK vytvorí **Radu pre hospodársky rozvoj PSK ako platformu pre riešenie kľúčových problémov hospodárskeho a sociálneho rozvoja kraja**. Ciele Rady pre hospodársky rozvoj PSK:

- posilnenie odborných kapacít v miestnej správe v oblasti prípravy projektov a navrhovanie opatrení v oblasti rozvoja kapacít územnej samosprávy pre dosiahnutie kľúčových cieľov hospodárskeho a sociálneho rozvoja,
- vytvorenie podmienok na realizáciu úloh vyplývajúcich z Akčného plánu v oblasti stredného školstva v najmenej rozvinutých okresoch,
- prehodnotenie nastavenia zamerania stredného školstva najmä so zameraním na potreby okresu Kežmarok.

PSK iniciuje zaradenie jednotlivých prioritných projektov Akčného plánu do Regionálnej integrovanej územnej stratégie prostredníctvom Rady partnerstva na úrovni VÚC.

F. Podporné systémové opatrenia na realizáciu Akčného plánu na úrovni štátu

Pre úspešnú realizáciu Akčného plánu je potrebné nad rámec uznesenia vlády SR prijať nasledujúce systémové opatrenia na úrovni štátnej správy:

Odporúčania pre monitorovacie výbory pre operačné programy financované z Európskych štrukturálnych a investičných fondov vo vzťahu k poskytovaní pomoci pre najmenej rozvinuté okresy

- Prijat' opatrenia na podporu realizácie Akčných plánov rozvoja najmenej rozvinutých okresov prostredníctvom zdrojov z EŠIF:
 - iniciovať rozhodnutia Monitorovacích výborov o zvýhodnení jednotlivých projektov Akčných plánov pri hodnotení žiadostí o ich finančnú podporu z EŠIF a programu cezhraničnej spolupráce v bodovom hodnotení,
 - zmeniť podmienky realizácie projektov s podporou európskych štrukturálnych a investičných fondov a programu cezhraničnej spolupráce zaradených do Akčných plánov rozvoja najmenej rozvinutých okresov v príručkách pre prijímateľov pomoci tak, aby zohľadňovali dobrovoľne prijaté záväzky na

uplatňovanie prvkov sociálneho verejného obstarávania, predovšetkým pokiaľ ide o projekty s verejným využitím,

- iniciovať národné projekty, resp. tzv. globálne granty v rámci jednotlivých operačných programov zahrňujúce najmenej rozvinuté okresy ako implementačné územie modelových riešení,
- preskúmať ďalšie možnosti zvýhodnenia žiadateľov z najmenej rozvinutých okresov o poskytnutie prostriedkov pomoci z európskych štrukturálnych a investičných fondov v súlade s usmerneniami európskych štrukturálnych a investičných fondov.

V programovom období 2014-2020 existujú príklady tzv. dobrej praxe. Osobitne ide o OP Kvalita životného prostredia, Integrovaný regionálny OP ako aj OP Ľudské zdroje. Tzv. dobrá prax zahŕňa uplatňovanie bodového zvýhodnenia projektov z najmenej rozvinutých okresov pri tvorbe hodnotiacich a výberových kritérií, začlenenie projektov z NRO do RIUS, vyhlasovanie výziev zacielených na prijímateľov z NRO, využívanie dvojkoľového schvaľovacieho procesu ako aj prípravu národných projektov zameraných na odstraňovanie príčin, ktoré majú za následok zaostávanie týchto okresov.

- **Odporúčanie vo veci zohľadnenia najmenej rozvinutých okresov pri hodnotení a výbere projektov**

Zabezpečiť v súlade s § 4 ods. 3 zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov prostredníctvom monitorovacích výborov operačných programov zohľadnenie potrieb najmenej rozvinutého okresu, najmä pri tvorbe a predkladaní návrhov hodnotiacich a výberových kritérií, ako aj pri schvaľovaní zámerov národných projektov: do návrhu hodnotiacich a výberových kritérií zapracovať bodové zvýhodnenie projektov z najmenej rozvinutého okresu; v prípade implementácie operačných programov prostredníctvom integrovaných územných investícií zabezpečiť začlenenie projektov z najmenej rozvinutého okresu do regionálnych investičných územných stratégií.

Okresné úrady

Vytvoriť pracovnú skupinu na prehodnotenie právnych predpisov upravujúcich problematiku hospodárskeho, sociálneho a územného rozvoja regiónov a obcí s cieľom implementovať do právneho poriadku úlohy okresných úradov pri realizácii úloh z Akčných plánov najmenej rozvinutých okresov.

Verejné obstarávanie

Vypracovať legislatívne návrhy a metodické usmernenia pre samosprávy na zabezpečenie realizácie spoločensky zodpovedného obstarávania tovarov a služieb od regionálnych producentov a poskytovateľov, vrátane implementácie prioritných programov a aktivít Akčných plánov rozvoja najmenej rozvinutých okresov.

Subjekty sociálnej ekonomiky

Metodické usmernenie samospráv a iných subjektov pri zakladaní a manažmente subjektov sociálnej ekonomiky. Toto opatrenie je súčasťou pripravovanej aktivity MPSVR SR v rámci Centier podpory sociálneho podnikania.

Stredné školy

Legislatívne úpravy nevyhnutné na zabránenie predčasného opúšťania systému vzdelávania 16-ročnými žiakmi pred ukončením vzdelávacieho cyklu (napr. z dvojročnej profesijnej prípravy do systému sociálnej podpory po prvom roku štúdia).

Pôdohospodárstvo

- Urýchliť komasáciu pôdy a konsolidáciu vlastníckych vzťahov k pôde.
- Pri tvorbe kritérií a vyhodnocovaní žiadostí o prenájom poľnohospodárskej pôdy v správe Slovenského pozemkového fondu zo strany úspešných žiadateľov o nenávratný finančný príspevok podľa podopatrenia 6.1 „Pomoc na začatie podnikateľskej činnosti pre mladých poľnohospodárov“ prioritne zohľadňovať žiadateľov z najmenej rozvinutého okresu.
- Zvýšiť protieróznú a protipovodňovú ochranu lesných pozemkov, ktoré sú v správe štátnych organizácií lesného hospodárstva, formou realizácie lesníckych činností a revitalizácie hydromelioračného majetku v správe štátneho podniku Hydromeliorácie v okrese Kežmarok, s využitím uchádzačov o zamestnanie evidovaných na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Kežmarku.

Podporiť realizáciu investícií Akčného plánu prostredníctvom podpory spracovania územnoplánovacej dokumentácie.

Informácie

Zabezpečiť dostupnosť štatistických údajov na realizáciu navrhovaných opatrení (napr. údajov zo SOBD 2011 – ŠÚ SR, registra LPIS – VÚPOP, hraníc lesnej pôdy – NLC).

Finančná podpora

V rámci aktivít Slovenského investičného holdingu vytvoriť špecifické podmienky pre financovanie aktivít regionálneho rozvoja podporujúcich naplnenie cieľov Akčného plánu, najmä projektov tvorby pracovných príležitostí a projektov produktových inovácií.

Hraničný prechod

Posúdiť možnosti otvorenia hraničného priechodu pre kamiónovú dopravu pre poľsko-slovenský Tatranský región v rámci spracovania štúdií realizovateľnosti „I/68 Mníšek nad Popradom – Prešov“ a „I/67, I/66, I/67 Rožňava – Bardejov“.

MRK

Zabezpečiť účasť obcí Výborná a Jurské v národných projektoch zameraných na rozvoj sociálnych služieb realizovaných MPSVR SR.

Centrá integrovanej zdravotnej starostlivosti

Vybudovať a rekonštruovať infraštruktúru za účelom etablovania centier integrovanej zdravotnej starostlivosti v rámci okresnej siete integrovanej a sociálnej starostlivosti (Kežmarok – Spišská Belá – Spišská Stará Ves) v rámci IROP podľa pravidiel implementácie EŠIF v prípade, že budú predložené a schválené príslušné projekt.

G. Zdroje financovania

Z celkovej odhadovanej finančnej investície v rokoch 2016 – 2020 vo výške minimálne 52 miliónov eur sa predpokladá krytie z verejných zdrojov vo výške cca 44 miliónov eur, z toho 4 milióny eur formou regionálneho príspevku podľa § 8 zákona č. 336/2015 Z. z., z toho 2 milióny eur v roku 2016, 1,06 miliónov eur v roku 2017, 550 tisíc eur v roku 2018 a spolu 390 tisíc eur v rokoch 2019 – 2020. Krytie jednotlivých aktivít poskytnutím regionálneho príspevku, počas troch rokov, je uvedené v tabuľke č. 9 tohto materiálu. Zabezpečenie zvyšných financií sa predpokladá aktivitami okresu prostredníctvom výziev príslušných operačných programov a zo súkromných zdrojov.

Všetky sumy uvádzané pri jednotlivých opatreniach sú indikatívne a budú detailne špecifikované až v rámci procesu realizácie opatrení. Úspešnosť aktivít závisí od predloženia a schválenia príslušných projektov v súlade s podmienkami operačných programov, ako aj od rozsahu zapojenia súkromných zdrojov.

Prijímateľmi podpory RP sú subjekty podľa zákona č. 336/2015 Z. z.

V prípade, že opatrenie Akčného plánu bude financované z verejných zdrojov a bude smerovať subjektom vykonávajúcim hospodársku činnosť, bude posudzované a realizované podľa osobitných predpisov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci.

Tabuľka č. 9 Poskytnutie regionálneho príspevku pre okres Kežmarok (v tisíc eur)

Aktivita	2016	2017	2018	2016 – 2018
1.2 Podpora klastrových iniciatív v kľúčových hospodárskych sektoroch v okrese	100	0	0	100
1.6 Vytvorenie centra projektovej podpory a prípravy projektov	200	150	100	450
1.7 Vytvorenie centra udržateľnej energetiky	30	90	0	120
5. Podpora subjektov sociálnej ekonomiky	370	200	0	570
8.2 Integrované centrá inkluzívnej výchovy a vzdelávania – 4 ZŠ	250	200	400	850
9.1 Vytvorenie stredoškolského areálu	500	0	0	500

(tzv. Kampus) KEŽMAROK				
10.1 Vytvorenie troch tréningových centier	200	0	0	200
11.1 Vytvorenie Centra poradenstva a služieb zamestnanosti	0	50	50	100
12.1 Podpora štyroch projektov svojpomocnej výstavby domov	250	0	0	250
15. Tri centrá integrovanej zdravotnej a sociálnej starostlivosti	100	0	0	100
17. Projekty zlepšenia kvality a dostupnosti verejných služieb	0	370	0	370
Spolu	2 000	1 060	550	3 610

Zdroj: vlastné spracovanie

V. Program monitorovania a hodnotenie dosiahnutého pokroku

Implementácia Akčného plánu je monitorovaná Radou pre rozvoj najmenej rozvinutého okresu Kežmarok na základe odporúčaní a pravidelných správ skupiny expertov. Rada pre rozvoj najmenej rozvinutého okresu Kežmarok sa schádza podľa potreby, najmenej však 2-krát ročne, aby vyhodnotila dosiahnutý pokrok, prijala potrebné odporúčania pre pokračovanie implementácie plánu a predložila návrhy a odporúčania ministrovi DVRR SR na zmenu príslušného uznesenia.

Monitorovanie a hodnotenie plnenia Akčného plánu bude realizované prostredníctvom hodnotenia dosahovania stanovených ukazovateľov očakávaného výsledku aktivít Akčného plánu v oblasti rastu zamestnanosti, podpory regionálnej a lokálnej ekonomiky a inovácií, rozvoja ľudského kapitálu, zvyšovania atraktivity územia a zlepšenia kvality a dostupnosti služieb. Podpora vytvárania dlhodobého potenciálu pre hospodársky rast a zamestnanosť územia by v rámci implementácie každého Akčného plánu mala byť monitorovaná a hodnotená na základe relevantných výsledkových ukazovateľov (napr. počet nezamestnaných ľudí, ktorí sa umiestnili na trhu práce v odvetví na ktoré boli rekvalifikovaní a udržali si v tomto odvetví prácu po dobu najmenej 2 roky, alebo počet podporených podnikateľských subjektov, ktoré vytvorili najmenej 10 nových pracovných miest pre dlhodobo nezamestnaných ľudí po dobu najmenej 3 roky, atď.).

Konkrétne výsledkové ukazovatele monitorovania a hodnotenia stanoví Rada pre rozvoj najmenej rozvinutého okresu Kežmarok následne po schválení Akčného plánu vládou SR, a to v súlade s ukazovateľmi stanovenými pre monitorovanie a hodnotenie programov EŠIF.

VI. Integrácia existujúcich programov

Vláda Slovenskej republiky svojím uznesením z 26. augusta 2015 č. 476 k návrhu zákona o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení zákona č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších prepisov zároveň uložila príslušným ministrom rozsiahly súbor úloh zameraných na podporu najmenej rozvinutých okresov.

Ide konkrétne tieto úlohy, plnenie ktorých bude mimoriadne významné aj pre okres Kežmarok:

- zabezpečiť v rámci EŠIF možnosť nastavenia osobitných výziev pre žiadateľov z NRO, alebo pridelovania bodov v rámci hodnotiacich a výberových kritérií podľa miery rozvinutosti regiónov v procese schvaľovania žiadostí o nenávratný finančný príspevok (C1),
- využívať v maximálnej možnej miere možnosti zálohových platieb a predfinancovania v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014-2020 (C2),
- zabezpečiť prípravu schémy na podporu nových a začínajúcich MSP v NRO prostredníctvom Operačného programu Výskum a inovácie formou nenávratnej finančnej pomoci s dôrazom na znevýhodnené sociálne skupiny (C4),
- realizovať opatrenia na zvýšenie využívania finančných a nefinančných nástrojov SBA na podporu podnikania v NRO (C5),
- realizovať opatrenia na podporu zapájania verejného sektora NRO do projektov medziregionálnej spolupráce (C6),
- zabezpečiť, aby v NRO bola na obstaranie nájomných bytov možnosť poskytnúť dotáciu pri bytoch bežného štandardu až do výšky 50 % a pri bytoch nižšieho štandardu až do výšky 85 % z oprávnených nákladov (C7),
- zabezpečiť vypracovanie kritéria, podľa ktorého žiadosti o poskytnutie dotácií na rozvoj bývania predložené mestami a obcami z NRO získajú pozitívne hodnotenie vo výške +100 bodov (C8),
- zohľadňovať žiadosti o úvery zo ŠFRB z NRO tak, aby v prípade poskytnutia úveru bol mestám a obciam pri obstarávaní nájomných bytov poskytnutý úver s nulovou úrokovou sadzbou (C9),
- zabezpečiť začatie verejného obstarávania projektovej dokumentácie a zabezpečiť zaradenie realizácie rekonštrukcie pošty Kežmarok do investičného plánu Slovenskej pošty, a. s. a zabezpečiť začatie realizácie rekonštrukcie pošty Kežmarok (C10 a C11),
- zabezpečiť spracovanie návrhu na preklasifikovanie cestného prepojenia miest Košice – Spišská Nová Ves – Spišský Štvrtok – Kežmarok na cestu I. triedy (C13),
- podporiť vypracovanie projektových dokumentácií potrebných k výstavbe cyklistických komunikácií v NRO (C15),

- podporovať v NRO zriaďovanie a prevádzku turistických autobusov (spojov) spájajúcich strediská cestovného ruchu, vydávanie turistických zľavových kariet, výstavbu a rekonštrukciu ciest a parkovísk smerujúcich do stredísk cestovného ruchu, propagáciu a prezentáciu atraktivít a aktivít cestovného ruchu realizovaných prostredníctvom samospráv a neziskových organizácií (C16),
- zabezpečiť prípravu národného projektu Cesta na trh práce pozostávajúceho z aktivít: (1) Podpora vytvárania pracovných miest u verejných zamestnávateľov – pre nezamestnaných už od 3 mesiacov sa poskytne finančný príspevok vo výške 95 % ceny práce, maximálne 540,80 eur a príspevok na úhradu časti nevyhnutných nákladov súvisiacich s výkonom práce, (2) Podpora vytvárania pracovných miest u zamestnávateľov – podpora 80 % ceny práce do maximálnej výšky 540,80 eur počas 12 mesiacov, alebo – v prípade verejnoprospešných podnikov na dobu 18 mesiacov, (3) Zamestnávať sa sám v poľnohospodárskej prvovýrobe – príspevok pre UoZ, ktorí začnú podnikáť ako SZČO, v maximálnej výške 5 600 eur, (4) Poskytovanie príspevku na dochádzanie za prácou po dobu 12 mesiacov v závislosti od vzdialenosti od miesta bydliska, (5) Poskytovanie individualizovaných služieb pre UoZ posilnením personálnych kapacít odborných poradcov na úradoch práce (C18),
- zabezpečiť vyhlásenie dopytového projektu na podporu regionálnej a lokálnej zamestnanosti – dotácie na časť mzdových nákladov a podpora, poradenstvo a vedenie pri zakladaní a prevádzkovaní subjektov sociálnej ekonomiky (C19),
- zabezpečiť informačné a vzdelávacie aktivity (v oblasti životného prostredia) pre obce a ostatných partnerov územnej spolupráce za účelom rozvoja regiónov (C24),
- zabezpečiť realizáciu projektov a aktivít v oblasti vodného hospodárstva v NRO (C25),
- zabezpečiť realizáciu projektov v oblasti životného prostredia v NRO, a to najmä: odstraňovanie invazívnych druhov rastlín; podporu zelenej infraštruktúry v krajine; podporu zachovania biodiverzity a funkčnosti ekosystémov; manažmentu biotopov; starostlivosti o mestskú zeleň; pomocných prác pri odstraňovaní nelegálnych skládok odpadu; pomocných aktivítach a činnostiach pri budovaní a údržbe náučných chodníkov, poskytovaní služieb v informačných centrách, pri budovaní geoparkov a projektov ekologického cestovného ruchu (vrátane cezhraničných projektov) (C26),
- zabezpečiť uplatňovanie schémy štátnej pomoci pre zamestnávanie znevýhodnených a značne znevýhodnených osôb v oblasti pôdohospodárstva (C27),
- umožniť prenájom poľnohospodárskej pôdy v správe SPF pre mladých, začínajúcich, poľnohospodárskych podnikateľov, v zmysle Koncepcie podpory pre malých, mladých a rodinných farmárov (C28),
- poskytnúť súčinnosť obciam a ďalším subjektom územnej samosprávy pri odovzdávaní znalostí, skúseností a transfere špecifického know-how v oblasti pôdohospodárstva a rozvoja vidieka v NRO (C29),
- vytvoriť podmienky na zapojenie uchádzačov o zamestnanie, predovšetkým v NRO, do prác na čistení a základnej obnove hydromelioračných kanálov a priepustov v správe štátneho podniku Hydromeliorácie, ktoré nebudú súčasťou investičného projektu revitalizácie hydromelioračných sústav (C30),

- vytvoriť podmienky na zapojenie uchádzačov o zamestnanie, predovšetkým v NRO, do prác na úprave drobných vodných tokov a na výkone pomocných prác pri prebierkach a pri čistkách lesov v správe štátneho podniku Lesy SR (C31),
- zabezpečiť podporu tvorby elokovaných pracovísk stredných odborných škôl v NRO, ktoré zvyšujú začlenenie detí zo sociálne znevýhodneného prostredia do ďalšieho výchovno-vzdelávacieho procesu a zvyšujú uplatniteľnosť absolventov na trhu práce (C32),
- zabezpečiť podporu zapájania základných a stredných škôl do národných projektov z OP ĽZ, najmä so zreteľom na žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia v NRO (C33),
- pripraviť zvýšenie paušálu na žiaka v systéme duálneho vzdelávania pre NRO (C34),
- zohľadniť NRO pre pilotovanie národných projektov z OP ĽZ na podporu žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (C35),
- zohľadniť odstraňovanie havarijných stavov na školách v NRO (C37),
- zabezpečiť zvýšenie dotácie na žiaka pre využívanie rekreačných zariadení v NRO o 50 eur (C38),
- umiestňovať verejné investície do NRO (D1).

Zoznam skratiek

COVaP	Centrum odborného vzdelávania a prípravy
ERDF	European Regional Development Fund (Európsky fond regionálneho rozvoja)
ESF	Európsky sociálny fond
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EZÚS	Európske zoskupenie územnej spolupráce
FO	fyzické osoby
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
KURS	Koncepcia územného rozvoja Slovenska
MAS	Miestna akčná skupina
MDVRR SR	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MSP	malé a stredné podniky
MŠ	materská škola
MŠVVŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NP	Národný projekt
NLC	Národné lesnícke centrum
NRO	Najmenej rozvinutý okres
OP	Operačný program
OP KŽP	Operačný program Kvalita životného prostredia
OP LZ	Operačný program Ľudské zdroje
OP VaI	Operačný program Výskum a inovácie
PO	právnické osoby
PRV	Program rozvoja vidieka
PSK	Prešovský samosprávny kraj
RIS	Regionálne informačné stredisko
RIÚS	Regionálna integrovaná územná stratégia
RP	regionálny príspevok
SARIO	Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu
SAŽP	Slovenská agentúra životného prostredia
SBA	Slovak Business Agency
SIEA	Slovenská inovačná energetická agentúra
SIH	Slovenský investičný holding
SOŠ	Stredná odborná škola
SPF	Slovenský pozemkový fond
SR	Slovenská republika
SSC	Slovenská správa ciest

SŠ	stredná škola
SÚS –	subjekty územnej spolupráce
SVP	Slovenský vodohospodársky podnik
SZČO	samostatne zárobkovo činná osoba
SZČ	samostatná zárobková činnosť
ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
ŠOP SR	Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky
ŠR	štátny rozpočet
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
ÚGKK SR	Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky
UoZ	uchádzač o zamestnanie
ÚPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
ÚPSVR	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
VÚC	vyšší územný celok
ZOS	zariadenie opatrovateľskej služby
ZUŠ	základná umelecká škola